

A sókoncentrációtól függően működik vagy áll a dicsőszentmártoni vízüzem

A hálózati víz továbbra sem iható

Továbbra is nagyon magas a Kis-Küküllő vizének sótartalma

Fotó: Nagy Tibor

Barabási Antal-Szabolcs, Maros megye prefektusa a megyei katasztrófavédelmi bizottság tagjaival a Kis-Küküllő vizének magas sótartalma miatt kialakult krízis jelenlegi helyzetéről tartott sajtótájékoztatót. A Maros megyei vízhiány miatti krízishelyzetek kezelése szempontjából jó híreket jelentett be a prefektus: egy 30 ezer literes ivóvízes tartálykocsi beszerzését szavazták meg a

helyi bizottságban, illetve a június 26-i megyei tanácsülésen is határozattervezet szerepel a napirenden egy második azonos kapacitású tartálykocsi beszerzésére.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

A padlás a Nemzeti színpadán

Július 1-jén bemutatásra kerül A padlás című legendás musical Marosvásárhelyen, a Nemzeti Színház színpadán.

2.

Gondok és ötletek

Dr. Ács Valéria főorvos, a Maros Megyei Egészségbiztosítási Pénztár orvosi osztályának korábbi vezetője tölti be május 7-e óta ideiglenesen az intézmény vezérigazgatói tisztségét. A sok problémával küzdő rendszer tevékenységének a javítására vonatkozó elképzeléseiről kérdeztük az új vezérigazgatót.

6.

Napégés, hóguta kutyáknál

A tűző napon sétáltatott házi kedvenc láttán mindenekelőtt arra gondolunk, hogy a tappancsai égési sérüléseket szenvednek, és hógutát is kaphat. Többnyire nem is gondolunk a leégés lehetőségére annak reményében, hogy a kutya szőre védelmet nyújt a napsugarak ellen.

7.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Aranyos ziccerek

Benedek István

Semmi nem változott az előző kormányzati ciklushoz képest a hatalmi taktikázásban. A szocik ugyanúgy előzékenyen előre engedték a liberálisokat a kormányrúdhhoz, ők ráérnek a második féldőben is irányítani, amikor a következő választások kampányaira kell osztogatni. Egy ilyen osztogató parti számláját fogjuk hamarosan törleszteni, és ennek egy nagy nyertese lesz, az aranyos ellenzék, amely emellé egy sós ziccer is kapott a napokban.

Az nagyon jó dolog, hogy minden nyugatbarát, haladó alakulat helyet kapott az új kormányban, hellyel-közzel még a volt technokrata kormányfő szinte észrevehetetlen pártocskája is érintett. De kellett volna arra is figyelni, hogy maradjon valaki még az ellenzéki oldalon is a jófiúkból. Mert nehéz idők következnek, megszorítások várhatók, és ez elégedetlenséget fog szülni. Egyes szakszervezetek már jelét adták a harci kedvüknek, és miután szoci gazdáik kényelmesen árnyékba húzódtak a mandátum eleji forráságban, ne legyen kételyünk afelől, hogy ezek a szakik a kilövési engedélyt is meg fogják kapni a liberális kormányfőre. De ezen túl a politikai hátszél nélküli adófizetői elégedetlenség is az ellenzék népszerűségének használ ilyen helyzetekben. Ez egy hosszútávú ziccer az ellenzéki oldalon gyakorlatilag magára maradt aranycsapatnak.

Egy azonnali pedig a parajdi bányakatasztrófához kötődik, amely a következményei révén még hosszú ideig emberek tízezreinek okoz kálváriát. A tragédia kapcsán kavargó médiahullámokban szinte elsikkadt, hogy az ellenzéki pártok parlamenti vizsgálóbizottság felállítását indítványozták a katasztrófa kivizsgálására. Ez önmagában nem lett volna egy ördögtől való

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚNIUS

26

CSÜTÖRTÖK

Ma **JÁNOS** és **PÁL**,
holnap **LÁSZLÓ** napja

Az év **177.** napja, hátravan **188** nap

IDŐJÁRÁS

Kánikula

Hőmérséklet:
max.: **32 °C**
min.: **14 °C**

naptár

Isten éltesse!

LÁSZLÓ: jelentése: hatalom + dicsőség, szláv eredetű

VALUTAÁRFOLYAM
BNR: **2025. június 25.**

1 €	5,0538 lej
1 \$	4,3571 lej
100 Ft	1,2600 lej
1 g arany	465,6019 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:

Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

M E G Y E I H Í R E K

Forgalomkorlátozások a városnapok alatt

Június 26–29. között Marosvásárhelyen több helyszínen, a várban, a Színház téren, a Rózsák terén és az Enescu utcában is zajlanak a városnapok keretében szervezett programok, emiatt forgalomkorlátozásokra kell számítani csütörtökön, június 26-án 18 órától egészen hétfőig. Június 30-án reggel 6 óráig lezárják a forgalmat az ortodox katedrális és az egykori Maros Mall között, valamint a Bartók Béla, Enescu, Városháza és Tusnád utcákban. Pénteken, június 27-én reggel 6 órától egészen hétfőig, június 30-án 6 óráig a teljes főtéren lezárják a forgalmat, beleértve a Művész, Bartók Béla, Enescu, Városháza és Tusnád utcákat is. A marosvásárhelyi vár és a MOGYE (Petru Maior egyetem) melletti parkoló szerdán, június 25-én 18 órától egészen hétfőig, június 30-án reggel 6 óráig zárva lesz.

Buszjárat a Somostetőre és a Víkendtelepre

A marosvásárhelyi közszállítási vállalat a nyári vakáció alatt buszjáratokat indított a város két népszerű helyszínére, a Somostetőre, valamint a Víkendtelepre. A 45-ös járáttal a Bolgárok teréről (Panov) a Somostetőre lehet eljutni a következő menetrend szerint: a Panovból 10 és 17 óra között között 30 percenként indulnak a buszok, visszafele, a Somostetőről pedig 10.30 és 17.30 között, ugyancsak 30 percenként. A 46-os járat a Shopping City és a Víkendtelep között közlekedik, a Shopping Citytől 10, 11.30, 13, 14.30, 16 és 17.30-kor, a Víkendtelepről pedig 10.45, 12.15, 13.45, 15.15, 16.45, 18.15-kor indulnak a buszok. Mindkét járat mindennap közlekedik, hétfvégn is.

Panorámatávcső az Istenszékén

A Visit Maros és a Maros Megyei Hegyimentő Szolgálat felszerelte Maros megye első turisztikai panorámatávcsővét az Istenszékére, így most még részletesebben szemügyre vehetik a turisták a lenyűgöző tájat, a Kelemen-havasok főgerince is tisztán látható.

Marosvásárhelyt népszerűsítő kisfilmhez keresnek szereplőket

A Visit Maros egy különleges, mozgalmas, Marosvásárhelyről szóló turisztikai kisfilmsorozatot készít, amihez szereplőket keresnek, egy olyan négytagú családot, amelynek tagjai egy szülőpár, egy 4–10 év közötti kislány és egy 4–10 év közötti kisfiú. A forgatás nyáron lesz Marosvásárhely különböző helyszínein. Jelentkezni üzenetben vagy az alábbi e-mail-címen lehet: hello@visitmures.com.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Csíky Csaba

Rachmaninov románcai szerepeltek június 24-én a filharmónia kamarakoncertjének műsorán. Az op. 34, 26, 8, 14 a szerző legismertebb dalciklusaiból valók, melyekben a költői szövegek és a zenei kifejezés harmóniája ragadható meg. A válogatás dalai között szerepelt a 14., a híres Vocalise, melyet gyakran adnak elő zongoraszólóra, zenekarra vagy más hangszeres kísérettel.

A románcok szövegeit Puskin, Tyucsev és más költők írták. Rachmaninov zenéje a dalciklusokban a költői szövegek érzelmi mélységeit és gazdagságát tükrözi. A románcok stílusa jellegzetesen romantikus, gazdag dallamokkal, érzelmi mélységgel és kife-

Rachmaninov és Luiza Zan

jezőerővel. Rachmaninov zenéje ezen a területen is kimagasló.

Luiza Zan elmondta: Szeretek „rejtetten” énekelni, személyes dolgokról... Leggyakrabban a szerelemről. Szeretek reményt adni az előttem állóknak, amikor énekelek. Optimistán és derűsen énekelni, még akkor is, ha a dalszöveg szomorú.

Milyen kár, hogy a dalok szövegének ismerete nélkül csak azok zenei köntösére hagyatkozhattunk, mert a művészno eredeti orosz szöveggel adta elő őket. Így az előadás fő célja, a szerep lényegének megformálása, bár ennek szolgálatába állította minden adottságát és szerzett tudását, a Vocalize (Hangképzés) sorsára jutott. Pedig a hangjával csodát csinált,

majdnem megértettük. Érzelemtől gazdag, szenvedélytől átfűtött, ugyanakkor lírai szépségekben bővelkedő éneklése rabul ejtette a hallgatót. A gyönyörű, meleg piano hangadás, a kétségbeesett hangulat hangi realizálása, a hozzá kapcsolódó, kevés, de annál kifejezőbb gesztus mind ennek a szolgálatában állt.

A zongoránál Sántha Huba. Muzikalitása és stílusa kifogástalan. Néhai Halmos tanár úr biztonsága, arányérzéke tovább él.

Néhány napja egy orgona-zongora duó is bemutatkozott. Az orgona hála istennek háttérbe szorította a zongoraszólamot, mert a zongorista sokat primavistázott, így ez a hangszer-pride nem volt sikeres.

A padlás a Nemzeti színpadán

Telt házas előadás már az első napon – érkezik A padlás musical a Pannon Várszínház előadásában Marosvásárhelyre!

A Kult Mind Egyesület örömmel jelenti be, hogy július 1-jén bemutatásra kerül A padlás című legendás musical Marosvásárhelyen, a Nemzeti Színház színpadán. Az ingyenes helyjegyek kevesebb mint 24 óra alatt elfogytak, ami egyértelműen jelzi: a marosvásárhelyi közönség nyitott és éhes az értékes, minőségi kulturális élményekre.

A padlás nem csupán egy zenés darab – generációk óta meghatározó része a magyar színházi kultúrának. Presser Gábor, Dusán és Horváth Péter örök érvényű alkotása egyszerre szól gyerekekhez és felnőttekhez, humorral, érzélemmel és mély mondanivalóval.

A Kult Mind Egyesület célja, hogy olyan előadásokat hozzon el Marosvásárhelyre, amelyek hidat képeznek generációk, műfajok és közösségek között. A padlás tökéletes példája ennek a küldetésnek: egy darab, amely egyszerre nosztalgikus és aktuális, szórakoztató és elgondolkodtató.

Az előadás a Maros Megyei Tanács és a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal támogatásával jön létre.

További előadások várhatók!

A hatalmas érdeklődésre való tekintettel a Kult Mind Egyesület már dolgozik a további előadások megszervezésén. A részletekről hamarosan tájékoztatjuk a közönséget Facebook-csatornánkon. (közlemény)

RENDEZVÉNY

Aranylakodalom és díszpolgári kitüntetések

A Marosvásárhelyi Napok rendezvénysorozat részeként idén is köszöntik azokat a párokat, akik 50 éve mondták ki a boldogító igent. Az eseményre június 27-én, pénteken 9.30-tól kerül sor a marosvásárhelyi várban lévő házasságkötő teremben. Június 29-én, vasárnap 11 órától a Kultúrpalota Tükörtermében ünnepélyesen átadják a díszpolgári kitüntetéseket azoknak, akik kiemelkedő módon hozzájárultak Marosvásárhely fejlődéséhez és hírnevének öregbítéséhez.

25 éves a Marosvásárhely–Zalaegerszeg Baráti Egyesület

Összetartozunk címmel emlékestre kerül sor a Marosvásárhely–Zalaegerszeg Baráti Egyesület meg-

PANNON VÁR SZÍNHÁZ

Presser Gábor - Sztevanovity Dusán - Horváth Péter
Rendező: Vándorfi László

A PADLÁS
- félig mese félig musical -

MANUSCRIPTA
- musical / prózaeste -

Helyszín / Locatie:
Marosvásárhelyi Nemzeti Színház / Teatrul Național Târgu Mureș

Dátum / Data:
2025. július 1. - 1 iulie 2025

Kezdsé időponja: **19:00 óra**
Ora începerii: **19:00**

Partenerele / Parteneri:

Servező / Organizator:

alakulásának 25. évfordulója alkalmából június 27-én, pénteken 18 órától a marosvásárhelyi Kultúrpalota kistermében. Fellépnek: Szabó Anita Boglárka népdalénekes, Răzvan Azbe Vălcescu zongorista, Lidia Stănescu szopránénekes és az Eufónia pedagóguskórus. Műsorvezető Kányádi Orsolya.

Tárlatnyitás Atyhában

Június 28-tól újra vendégeket fogad az atyhai Kakas-ülő Galéria. Folytatva többéves hagyományát, a Vinczeffy-porta ezen a június végi szombaton is kiállításnyitóra várja az érdeklődőket. A Munkácsy-díjas házigazda, Vinczeffy László festő és szobrászművész, restaurátor egyéni tárlaton mutatja be a Gyümölcsös címmel sorozattá összeállt új festményeit. A gyermekkori emlékek ihlette képek mellett szobrok is lesznek a galériában, a vizuális élményeket a Vidám-kert is gazdagítja. A déli 12 órakor kezdődő rendhagyó tárlatnyitón a művésszel Szuszámi Zsuzsa, a Marosvásárhelyi Rádió szerkesztője beszélget.

Kapu Tibor elindult a Nemzetközi Űrállomásra

Kapu Tibor magyar űrhajós közép-európai idő szerint június 25-én, 8 óra 31 perckor az Axiom-4 küldetés tagjaként elindult a Nemzetközi Űrállomásra (ISS) a NASA floridai Kennedy Űrközpontjából.

Az Axiom-4 kereskedelmi küldetés négyfős legénysége egy SpaceX Crew Dragon űrhajó fedélzetén emelkedett a magasba egy Falcon-9-es hordozórakétával.

A küldetés a kereskedelemi űrhajózásra való áttérés jegyében, az Axiom Space, a SpaceX és az Amerikai Űrkutatósi Hivatal (NASA) együttműködésével valósul meg.

Az Ax-4 küldetés Dragon C213-as űrhajója a Kennedy Űrközpont 39A indítóállomásáról emelkedett a magasba, Falcon 9 Block 5-ös hordozórakéta állítja alacsony Föld körüli pályára, a Nemzetközi Űrállomáshoz a Harmony (Node 2) modullal dokkol. A küldetés hosszát 14 napra tervezik.

Az Ax-4 küldetés parancsnoka, az amerikai Peggy Whitson (65), az Axiom Space űrhajósa ötödszörre indul az űrbe, a többiek első űrutazásukon vesznek részt. Shubhanshu Shukla (40) indiai pilóta az Indiai Űrkutatósi Hivatal, Sławosz Uznański-Wiśniewski (41) lengyel küldetéssspecialista az Európai Űrügynökség (ESA) és a Lengyel Űrkutatásai Hivatal együttműködésében, Kapu Tibor (34) küldetéssspecialista pedig a HUNOR (HUNGarian to ORbit) magyar űrhajós program képviselőjében repül.

NATO-csúcs

Trump szerint évtizedekre vetette vissza az iráni nukleáris programot az amerikai beavatkozás

Az amerikai beavatkozás az iráni nukleáris programot évtizedekre vetette vissza, „nem engedhetjük meg”, hogy Irán atomfegyverrel rendelkezzen – jelentette ki Donald Trump amerikai elnök Hágában szerdán.

A hágai NATO-csúcstalálkozóra érkezve Donald Trump újságíróknak nyilatkozva kijelentette: az amerikai beavatkozás az iráni nukleáris létesítmények teljes elpusztításával járt.

Az iráni nukleáris központot „brutális támadás érte”. Azt nagyon nehéz lesz újjáépíteni. A teljes infrastruktúra összedőlt, köszönhetően a nagyszerű amerikai pilótáknak – mondta.

„Ha nem tettük volna meg, a felek még mindig háborúznának” – tette hozzá az amerikai elnök.

Az amerikai beavatkozás „véget vetett a háborúnak”. Ha Irán újra nukleáris létesítmények építésébe kezdene, Amerika „biztosan” újra csapást mérne – jelentette ki Trump, majd úgy fogalmazott: „nem hiszem, hogy újra megpróbálják, szerintem elégük van”.

Szavai szerint az amerikai beavatkozás Iránban pozitív üzenetet hordoz a palesztin-izraeli konfliktus vonatkozásában is, ugyanis – mint kiemelte – segíteni fog a túsok kiszabadításában Gázából.

Kérdésre válaszolva Donald Trump azt mondta, Amerika teljes mértékben a szövetség, valamint az Észak-Atlanti Szerződés kollektív védelemről szóló 5-ös cikke mellett áll.

Emlékeztetett, évekkal ezelőtt a védelmi kiadások emelését szorgalmazta, amivel kapcsolatban azt mondta: a kölcsönös teherviselés a szövetség védelmi paktumának sarokkövét jelenti.

Közölte „jelentős előrelépést ért el” az orosz–ukrán háború kérdésében, mivel – mint kiemelte – „sokat” beszélt Vlagyimir

Magyarország a második űrhajósával vesz részt a küldetésben, de első asztronautája jut el az 1998 óta működő Nemzetközi Űrállomásra. A magyar Farkas Bertalan – az Interkozmosz program keretében – 1980-ban, 45 éve járt a kozmoszban, pontosabban a Szaljut-6 űrállomáson.

A négyfős személyzet 31 ország csaknem 60 tudományos kísérletét végzi el, kiemelve a küldetés globális jelentőségét és együttműködésen alapuló jellegét az alacsony Föld körüli pályán (LEO) végzett mikrogravitációs kutatások előmozdítása érdekében. A tudományos kísérletek száma rekordot jelent, még sosem hajtottak végre ennyi vizsgálatot Axiom Space-misszió során a Nemzetközi Űrállomáson. Végeznek majd többek között kísérleteket az orvostudomány, a rákkutatás és a cukorbetegség területén.

A magyar Hunor program keretében 25 kísérletet, illetve programot hajtanak végre. A kutatások célja, hogy bővítsék az űrrel, valamint annak az emberekre, illetve anyagokra gyakorolt hatásaival kapcsolatos ismereteinket.

A Dragon űrhajó általánosságban 1-2 nap alatt éri el az ISS-t, ahol finom manővereket követően csatlakozik, dokkol az állomáshoz. (Az Axiom 4 misszió várhatóan június 26-án reggel 7 órakor kapcsolódik majd az űrállomáshoz).

A misszió indulását korábban többször elhalasztották, a legutóbbi kitűzött időpont vasárnap hajnal volt.

Putyin orosz elnökkel. Nagyon kedves volt, még segítségét is felajánlotta Iránnal kapcsolatban – mondta Trump, majd közölte: „azt mondtam neki, hogy nincs szükségem segítségre Iránban, segíts inkább Oroszországgal kapcsolatban”.

Marco Rubio amerikai külügyminiszter megerősítette: már nem találhatók meg a térképen az iráni atomlétesítmények. Az amerikai bombák eltörölték azokat a Föld színéről. „A bolygó 12 legerősebb bombáját dobtuk le ezekre a helyekre. Nem lehet atomfegyvert gyártani speciális létesítmények nélkül” – fogalmazott.

Mark Rutte: a NATO-tagországok öt százalékra növelik a védelmi kiadásaitak

A NATO-tagországok a hágai csúcstalálkozón megállapodtak abban, hogy tíz éven belül a bruttó hazai termékük (GDP) legalább öt százalékára növelik a védelmi kiadásaitak, valamint megerősítették a kollektív védelem iránti szilárd elkötelezettségüket – közölte a NATO-főtitkár Hágában szerdán.

A tagországok állam-, illetve kormányfőinek találkozóját követően tartott sajtótájékoztatóján Mark Rutte hangsúlyozta: a kötelezettségvállalást a szövetségesek a súlyos biztonsági fenyegetésekre és kihívásokra, különösen az Oroszország által az euroatlanti biztonságra jelentett hosszú távú fenyegetésre és a terrorizmus veszélyére való tekintettel fogadták el.

A szövetségesek vállalták, hogy 2035-ig évente GDP-jük öt százalékát alapvető védelmi és biztonsággal kapcsolatos kiadásokba fektetik, hogy közös biztonságuk érdekében rendelkezzenek a válságmegelőzéshez és -kezeléshez, valamint az elrettentéshez és a védekezéshez szükséges erőkkal, képességekkel, erőforrásokkal, infrastruktúrával, harci készenléttel és ellenálló képességgel. *(MTI)*

Kreml: érthető, hogy Irán szakít a Nemzetközi Atomenergia-ügynökséggel

Érthető Irán döntése, hogy a nukleáris létesítményei elleni amerikai támadások nyomán megszakítja az együttműködést a Nemzetközi Atomenergia-ügynökséggel (NAÜ) – jelentette ki Dmitrij Peszkov, a Kreml szóvivője szerdán újságíróknak. „Természetesen ez a döntés közvetlen következménye a kirovokálatlan, nukleáris létesítmények ellen indított, példátlan támadásnak” – fogalmazott.

Peszkov szerint a NAÜ-nek az iráni nukleáris létesítmények elleni amerikai támadás során tanúsított passzivitása súlyosan csorbitotta az ügynökség hírnevét. Ugyanakkor aggodalmának is hangot adott az Irán és a NAÜ közötti együttműködés megszakadása miatt.

Elmondta, hogy Oroszország figyelemmel kíséri az Irán körül kialakult helyzetet, és kapcsolatban áll Teheránnal. A szóvivő korainak nevezte az Irán nukleáris létesítményekben okozott károk felbecslését. „Meg kell vámi, amíg a vonatkozó adatok rendelkezésre állnak” – nyilatkozott.

Az ukrán rendezésről szólva elmondta, hogy jelenleg nem

folyik egyeztetés Oroszország és Ukrajna között az Isztambulban június 2-án kicserélt memorandumtervezetekről. Beszámolója szerint jelenleg a végéhez közeledik a török nagyvárosban a tárgyalások második fordulóján elért humanitárius megállapodások végrehajtása, és csak a lezárást követően jön majd el annak ideje, hogy az újabb eszmecsere időpontjáról döntsenek.

Nikol Pasinján örmény miniszterelnök nyilatkozatával kapcsolatban, miszerint Jerevánban puccskísérletet akadályoztak meg, azt mondta, hogy ez örmény belügy. „Természetesen érdekel minket, hogy Örményországban megmaradjon a törvényesség és a nyugalom, hogy Örményország virágzó, stabil, Oroszország iránt barátságos ország legyen” – fogalmazott.

Kifejezte reményét, hogy nem történik újabb eszkaláció Örményország és Azerbajdzsán között, mert – mint fogalmazott – a két ország nagyon közel áll a régió stabilitása és biztonsági légköre számára rendkívül fontos békeszerződés kidolgozásához. Közölte, hogy Oroszország szükség esetén készen áll minden tőle telhetőt megtenni az örmény-azeri békeszerződés aláírásának elősegítése érdekében. *(MTI)*

ORSZÁG – VILÁG

Év végéig 18 darab F-16-os vadászgépet vásárol Románia 1 eurós áron

Románia az év végéig 18 darab F-16-os vadászgépet vásárol 1 eurós jelképes áron – jelentette ki szerdán Ionuț Moșteanu védelmi miniszter. A tárcavezető a hágai NATO-csúcstalálkozót követő sajtótájékoztatón beszélt erről. Elmondta, hogy a nap folyamán a holland védelmi miniszterrel együtt aláírják azt a megállapodást, amely szerint Hollandia átadja az F-16-os vadászgépeket a romániai kiképzőközpontnak. „A 18 vadászgép év végéig a román állam tulajdonába kerül” – tette hozzá Moșteanu, aki szerint jelképes összeget, egy eurót fizet Románia a repülőkért. *(Agerpres)*

Továbbra is a kolozsvári BBTE Románia legjobb egyeteme

A kolozsvári Babeș-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) továbbra is Románia legjobb felsőoktatási intézménye – számolt be szerdán az U.S. News és QS legfrissebb világ rangsorára hivatkozva a BBTE. A közlemény szerint a két rangsorban a romániai egyetemek közül a kolozsvári intézmény érte el a legjobb helyezést, és továbbra is a világ legjobb 800 egyeteme között szerepel. A közleményben idézett Adrian Petrușel ideiglenes rektor szerint ezek a helyezések azt igazolják, hogy oktatói és kutatói elhivatottságának és erőfeszítéseinek köszönhetően a BBTE a számos nehézség ellenére képes kiválóan teljesíteni. *(Agerpres)*

Leégett a Vlegyásza-csúcson levő meteorológiai állomás

Leégett egy kedd este kiűtött tűzben a Vlegyásza-csúcson levő meteorológiai állomás – tájékoztatott a Kolozs megyei katasztrófavédelmi felügyelőség (ISU). Az ISU szerint a bányfihunyadi és kolozsvári tűzoltók kérésére a vlegyászai hegyimentő-alakulat munkatársai próbálták oltani a tüzet és kimenteni a javakat az égő épületekből. A lángok azonban az 1800 méter magasan levő csúcson fújó viharos szél miatt gyorsan terjedtek, és mire a tűzoltók kiértek, a meteorológiai állomás és a hozzá tartozó menedékház (személyzeti szálló) is teljes egészében lángokban állt. A tűz nem követelt emberi áldozatokat. *(Agerpres)*

Vasúti sebességkorlátozások a kánikula miatt

A Román Vasúttársaság (CFR) kedden tájékoztattott, hogy a rendkívüli hőség miatt a közlekedés biztonsága érdekében bizonyos vasúti pályaszakaszokon elrendelték a szerelvények sebességének korlátozását. A CFR szerint azokban a térségekben, ahol első- és másodfokú hőségriasztás van érvényben, a vágányok szintjén mért hőmérséklet meghaladhatja az 50 Celsius-fokot, és ebben az esetben az utasok és a vasúti személyzet biztonsága érdekében csökkenteni kell a vonatok óránkénti sebességét a normál sebességhez képest. *(Agerpres)*

Aranyos ziccerek

(Folytatás az 1. oldalról)

ötlet, mert igencsak érdekes lenne felderíteni az ügy teljes hátterét, előállítani és felelősségre vonni azokat, akik mulasztottak. Ám mivel a szélsőséges ellenzékől jött a javaslat, a nyugatbarát többség közeléből leszavazta azt. Ennél sokkal okosabb ötlet lett volna felállítani a parlamenti vizsgálóbizottságot, és megtartani benne az irányítást. Szó se róla, egy csipetnyi garancia sincs rá, hogy ez a vizsgálóbizottság végére járt volna tisztességesen az ügynek, ennél nagyobb balhékat is úsztak már meg sőtlanul ebben a szép hazában. Csak halkan tegyük itt azt is hozzá, hogy a sótársaság vezére még a többszöri miniszteri felszólítás ellenére sem volt képes venni a kalapját és távozni. Ha meg is tette volna, és ha ki is derítik valaha a teljes igazságot az ügyben, az elszenvedett kárt az aligha téríti meg, de legalább a bizottság felállításának gesztusa azt sugallta volna a kárvallottaknak és a választóknak, hogy tényleg elő akarják állítani a felelősöket.

Ilyen kormányoldali bakik mellett az aranycsapatnak a látványos kivonulásokon és olcsó hőbörgésen kívül egyebet sem kell tennie, a népszerűségéért megdolgozik a hatalom. A múlt törvényhozási ciklus kétbalkezes kormányzása mellett ez a társaság alig kellett két szalmaszálat keresztbe tegyen, s 2020-24 között megháromszorozta szavazatainak számát. A parlamenti részarányát „csak” megduplázta, mivel a tavały sokkal nagyobb volt a részvétel a parlamenti választásokon. Ha a trend tart, a rettegőknek ajánlott edzésben maradni.

A hálózati víz továbbra sem iható

(Folytatás az 1. oldalról)

Sipos Levente, az Aquaserv vezérigazgatója elmondta, hogy a Kis-Küküllő különböző pontjain a víz sókoncentrációja június 25-én reggel literenként 1000 mg körül volt, Dicsőszentmártonban valamivel több (literenként 1030 mg), míg Gyulakután 630 mg. Az elmúlt napokban a sókoncentráció függvényében állították le, illetve indították újra a vízüzemet, és ez az elkövetkezőkben is így fog történni. Keddtől két napig működhet a dicsői vízüzem, a víztartályok jelenleg félig vannak vízzel, de 75 százalékra is feltelnek. Azonban a magasabban fekvő városrészekbe nehezebben jut el a víz. Ugyanez a helyzet a szászbögácsi, bábahalmi vízellátással, ide csak akkor jut el a víz, ha a tartályok legalább 40 százalékban vannak tele. A hálózati víz továbbra sem iható!

Ha valamilyen incidens történik Parajdon, ami újabb nagy mennyiségű sós víz beszívargását eredményezi, a sós hullám két-három nap alatt ér el Dicsőszentmártonba.

1100 köbméter vizet szállítanak ki a tűzoltók

A vízüzemek működéséről ezután az Aquaserv fogja tájékoztatni a lakosságot, éppen azért, hogy az emberek időben vizet tudjanak tartalékolni.

Călin Handrea, az ISU tábornoka elmondta, hogy 14 tartálykocsival napi 1100 köbméter vizet szolgáltatnak a vízhiányos településeken.

A haltetekem eltűntek a meder aljáról

Székely Annamária, a Környezetvédelmi Őrség főfelügyelője megerősítette: az ökoszisztéma nagyon károsult a Kis-Küküllőben. Beszámolt arról, hogy az elpusztult halak nagy része „eltűnt” a folyó medréből, a természet megoldást kínált, állatok fogyasztották el a tetemeket. Most már kis halakat látni a Küküllőben, amelyek a mellékágakból érkeznek. A sótartalom magas, nemcsak a vízben, hanem az iszapban és a parton is, de még nem jelenthető ki, hogy a növényzet is károsodott volna.

A Bözödi-tó elegendő a Kis-Küküllő térségének ellátására

A Kis-Küküllő mentén élő lakosság biztonságos vízellátása érdekében a hatóságok és az Aquaserv

rövid távú megoldásként egy sótalanító berendezés beszerzését sürgeti, aminek beszerelése és üzembe helyezése 30 napot venne igénybe. Erre a berendezésre egyelőre jóváhagyást még nem kaptak. Viszont addig a vezetékből nem fog ivóvíz folyni, amíg ezt a berendezést üzembe nem helyezik. Középtávú megoldásként a bözödújfalui víztározó vizének felhasználását javasolták.

Sipos Levente igazgató a Népújság kérdésére elmondta, hogy a tóban levő vízmennyiség elengedő lenne arra, hogy a szóban forgó térség 40 ezer lakóját ellássák vezetékes vízzel. Ezt a tavat a ’80-as években eleve így tervezték. A vezetékek kiépítése körülbelül 6 hónapot venne igénybe, ha erre a beruházásra finanszírozást sikerül szerezni. Ha ez megépülne, kiiktatnák a hosszú távon fenyegető sószenyezést.

A patakba bekerülő szennyeződés ezután is be fog kerülni

A vízügyi szakemberek és a Salrom képviselői azt ígérték, hogy a parajdi sóbányánál folyó felszíni beavatkozásokat várhatóan július elejére fejezik be.

– *Megszűnik-e a sószenyezés, ha a munkálatok lezárulnak, és a patak vizét elvezetik?* – kérdeztük a prefektust, illetve az Aquaserv igazgatóját.

– A kivitelező szerint napirenden vannak a munkálatok, ha nem következik be természeti katasztrófa, akkor július első hetére befejezik a munkálatokat. Sajnos a munkálatok miatt emelkedik a víz sókoncentrációja, s ez bennünket, Maros megyeieket érint. A munkálatok mielőbbi befejezését várjuk – mondta a prefektus.

A vízszolgáltató vállalat vezérigazgatója kiemelte, hogy a Korond-patakának 80 százalékát nagy szivattyúk segítségével elterelik a bánya felszínétől, nem a patak vize mossa ki a sót. A szennyeződés, ami most bekerül a patakba, ezután is be fog kerülni. A sótartalom, ami most 800-1000 mg között Dicsőnél stabilnak tekinthető, nem fog ez alá csökkenni! És még a beomlások esélyével, a nagy mennyiségű csapadékkal nem is számoltunk. Ez egy hosszú távú probléma! – mondta Sipos Levente. A végleges megoldás legkorábban 2027-re várható, amikor megépítik a felső gátakat, lennebb pedig tavakat alakítanak ki, ahová bevezetik a sós vizet.

Fotó: Nagy Tibor

Elhunyt Kincses Előd erdélyi magyar jogász, közíró

Életének 84. évében Marosvásárhelyen elhunyt Kincses Előd erdélyi magyar jogász, közíró, polgár- és emberjogi harcos – tudatta szerdán közösségi oldalán a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) Maros megyei szervezete.

Mint közölték, Kincses Elődnak fontos szerepe volt a diktatúra bukása után az új demokratikus rend kialakításában Marosvásárhelyen.

„Olyan helyzetekben is kiállt az igazság mellett, amikor ezért súlyos árat kellett fizetnie. Kiállása sokak számára adott példát, különösen a Maros megyei magyarság sorsfordító éveiben” – írták.

Arra is emlékeztettek, hogy az ismert ügyvéd peres ügyeit, nyilvános fellépéseit és közéleti szerepvállalását mélyen áthatotta a nemzeti elköteleződés. „Elismeréssel gondolunk mindarra, amit a romániai magyar közösség jogaiért tett” – közölték.

Kincses Előd 1941. október 2-án született Marosvásárhelyen. Középiskoláit szülővárosában, a Bolyai Farkas Líceumban végezte, majd a bukaresti egyetemen szerzett jogi diplomát 1964-ben. 1970-ig jogtanácsosként, majd gyakorló ügyvédként dolgozott szülővárosában. A Román Jogászszövetség tagja volt.

1989-ben ő volt a védője Tőkés Lászlónak a temesvári kilakoltatási perében, amely végül az 1989-es romániai forradalom kirobbanásához vezetett.

1990. január 2-án a Nemzeti Megmentési Front és a Nemzeti Egység Ideiglenes Tanácsa Maros megyei alelnöke lett. Az 1990. március 19-20-i marosvásárhelyi „fekete március” során alelnöki tisztségében kulcsszerepet játszott az események alakításában. Személyes fellépésével megakadályozta, hogy több ezer Hargita és Kovászna megyei székely be-menjen Marosvásárhelyre, mivel úgy tartotta, hogy az akkori hatalomnak a zavargások eskalációjára van szüksége.

Az összecsapások után kérte Marosvásárhely magyar lakosságát, hogy menjen haza, ne válaszoljon a provokációra. A helyzet elfajulását látva többször kérte a román hadsereg és rendőrség beavatkozását. A segítség és a rendteremtés elmaradása, a fokozódó összecsapások láttán felhívást intézett Marosvásárhely magyar lakosságához, hogy védjék meg magukat. Továbbá kérte a környező magyar többségű falvak segítségét, hogy akadályozzák meg a román felfegyverzett parasztok beözönlését a városba.

Az etnikai összecsapások után a román szélsőségesek támadásainak középpontjába került, az első letartóztatások és koncepciók perek időszakában Magyarországon és Bécsben keresett menedéket.

Az 1990-es marosvásárhelyi eseményeket és ezek közvetlen előzményeit a Marosvásárhely fekete márciusa című könyvében foglalta össze, mely románul, angolul és franciául is megjelent. Életében a valódi felelősök kitérésének feltárásán dolgozott.

A marosvásárhelyi eseményekről, a román törvényalkotás hiányosságairól, a romániai kisebbségek jogfosztásáról erdélyi magyar és külföldi lapokban is jelentek meg cikkei.

1991 decemberétől 1992 augusztusáig a Magyarok Világszövetségének volt a főtítkára.

Budapesten ügyvédként dolgozott, majd hazatért Erdélybe, ahol tovább gyakorolta hivatását. Tőkés László ügyvédje volt a Románia Csillaga érdemrend visszavonása miatt indított perben, számos, a nemzeti jelképek használata miatt és a kisebbségi jogok tiszteletben tartásáért indított perben vállalta az ügyvédi képviseletet.

2015-ben a Magyar Érdemrend lovagkeresztjével tüntették ki. 2017-ben neki ítélték az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Kós Károly-díját.

Fotó: a Maros megyei RMDSZ közösségi oldala

CSÜTÖRTÖKI KIMENŐ

Mit csináljunk fölösleges medvéinkkel?

Sebestyén Mihály

A kérdést így is fel lehet tenni, persze némi cinizmus is vegyül a feltevésbe. Mert abban egyetérthetünk, hogy medve túl sok van, hathatós és életképes intézkedésekből, ötletekből kormányzati és törvényhozási szinten, vadászmesteri berkekben és vadgazdálkodási felfogásokban viszont kevés, és – mint látni – teljesen elégtelen.

Abban is teljes az egyetértés a népi bölcsességektől a mindennapos riasztásokig, hogy a medve nem játék. Tehát illik komolyabban venni. Fényképezni nem tanácsos, fára mászni a medve elől haszontalan. Olyankor fenevaddá válik, ha már szagolt és kóstolt vért. Fogyasztott húst. Mondják, ha medve orrát az óramutató járásával ellenkező irányba elcsavarjuk, a medve megadja magát, kezessé válik. Nem merném megkockáztatni, hogy a legelméletesebb megoldás és célravezető, de mindenképpen egy az eszement ötletek közül.

Az én haloványan pislákoló kereskedelmi ösztönöm azt

súgja, hogy ajánljuk ki a külföldnek. Adjuk el olyan országoknak, amelyekből már régen kihalt a fehér és barna vagy a fekete medve. Esteleg más nagyvadak. A kárpátiról látható, hogy életképes, megél még a városi szeméten is, márpedig a városi szemét az Európai Unióban sem hiánycikk. Hirdessük minden elképzelhető közösségi felületen. Adjuk kedvezményezetten állatkerteknek, vadrezervátumoknak, parki riogatóknak, rengeteglakónak, rajzfilmfőszereplőknek, vadászati objektumnak, adjuk olyan áron, ahogyan egy külföldről jövő kalandor mestervadásznak adnák. Rendezzenek medvevásárt, medvefesztivált. Sorsoljanak ki a bátrak között medvéket.

Bizonyára akadnak vevők szép számmal. A bevételt pedig azok a megyék kapnák meg 50%-ban, ahonnan a medvét ki-ajánlották, kiárusították. Területfejlesztési alapba lehetne befektetni a jövődelmet, felhasználni óvodáknál vagy egyéb közösségi célokra. Kisállatsimogatók létesítésére. A másik 50 százalékot pedig a külkeres állami hivatal kapná és használhatná fel további medvék felkutatására, futtatására. Vagy

egyéb hasznos örökségekre, a parlamenti padsorok medvébőrrel burkolására példának okáért.

Természetesen maradna annyi egyed a honi tar erőkhben és városszéleken, amennyi szükséges a biológiai egyensúly fenntartásához. De lennének olyan klinikák, amelyeken fokozni lehetne a medvetermékenységet, és az így nyert bocsokat már címre lehetne kiszállítani vagy elhelyezni, egyensúlyfenntartó feladattal. Megoldható. Medvenőgyógyászok és medveölcsődék, óvodák létesítése sem elvetendő. Gondolj bele, rendszeres havi ellenőrzéssel, tanácsadással, étrendi javallatokkal és előírásokkal, medvegondozókkal. Pályaalkalmassági vizsga közbeiktatásával számos munkanélküli kaphatna ilyenformán felelősségteljes munkát.

A medvekiárusítás ötlete még a Ceauşescu-korszak embergazdálkodásából eredeztethető. Hiszen a kiárusított németek és zsidók után kapott összegekből Románia iparát fejlesztette a diktátor. Most is lenne mire költeni a medvealapú bevételt. Csak aztán meg ne bánják a medvéltlenített haza böcsei. Miként ma már sokan bánkódnak az elköttyevetyélt szorgalmas száz és sváb polgárok után...

SZERKESZTETTE: BODOLAI GYÖNGYI

Betegség, orvosok, orvoslás a magyar irodalomban (60.)

Székely János, a filozófus költő, a kiváló esszé-, dráma- és prózaíró

Az írói szereptelenséget tudatosan, olykor tán keservesen, de egész életére vállalta. Európai mértékkel is egyedülálló volt a filozófus költő, az esszé-, dráma- és prózaíró Székely János (Torda, 1929. márc. 27. – Marosvásárhely, 1992. aug. 23.). Helye a magyar irodalomban Ottlik Géza és Németh László között van, a világirodalom „dobogóján” pedig Albert Camus és George Orwell mellett. Aki ismerhette közülünk, szerencsésnek mondhatja magát; az Igaz Szónál dolgozott, Varró Ilonával két gyermeket nevelt fel. Zseniális tehetségével rejtőzködve élte Marosvásárhelyen a volt Werbőczy, majd Törvényszék névre keresztelt utcájában a mohó etnikai felduzzasztásra és belső szétesésre ítélt kisváros mindennapjait.

Kiss Zsuzsánna

Katonai iskola, filozófia szak, fogság, a vesztesek

A bécsi döntés nyomán családjá Tordáról Marosvásárhelyre költözött, itt folytatta az iskolát. 1943-tól a Katonai Alreáliskolába járt, amely intézet 1944-ben a közeledő front elől minden növendékével Nyugat felé menekült. A fiatal Székely János huszárapród-társaival együtt fogságba esett; csak 1946-ban térhetett haza. 1952-ben Kolozsváron filozófia szakon szerzett diplomát. 1956-tól újra Marosvásárhelyen élt, az Igaz Szó főszerkesztője lett. Sorra jelentek meg versei, drámái, prózai művei és esszéi; de egyetlen drámája bemutatóját sem nézte meg, és egyetlen díjat sem fogadott el életében.

Az örökletes veszteslét mint egyetemes emberi sors

Mi köze lehet napilapunk mel lékletének, a Harmóniának Székely Jánoshoz? Nézzük csak meg *A vesztesek* című versét. Ebben a költő a kölcséys, vörösmartys, adys nemzethalál-vízió hagyományát folytatja, de a bizonyos örökletes vesztesléetet egyetemes emberi sorsnak, sőt, a legemberibb sorsnak állítja be anélkül, hogy a mártíromság koszorúját illesztené ezen szerep viselőire. Tehát, e filozófiai és bibliai gyökerű paradoxon szerint, a vesztesek jobban és biztosabban kapaszkodhatnak életigenlésbe és önbecsülő derűbe, mint a győztesek. Mert a veszteseknek erkölcsi értelemben joguk és igazuk van még akkor is, ha a veszteség elérése előtt esetleg nem volt joguk vagy igazuk. Tehát a vesztesek, halódva, bomolva, fájdalomban, pizsokban, tetvektől csípve, mert nincs más választásuk, becsülni kezdik azt, amitől éppen elvesztett, az egészségüket, a teljességüket, a szabadságot... a remélt büntelenséget. Ez lelki szinten visszaadja önérzetüket, felebaráti részvétet tudnak érezni egymás iránt és önmaguk iránt, amitől talán elfogadóbbak lehetnek, mint a győztesek – s vajon így van ez velünk, kérdezi a vers, melynek tükrében nehéz nem felismerni nemzeti önmagunk legpóztmentesebb kórállapotát. A költő egyszerre tükrözi a vesztesek lelkiállapotát bukás előtt és a veszteség pillanatá-

ban, majd a jövőre irányuló vágyat is kifejezi a jóvátételre, azaz a pusztán belülről fakadó „csak azért is” jobban levésre:

„[...] *A csata eldőlt. Kis, puha füstök Pettyezik még a hegyet. A völgyekből a síkvidékre Özönlenek a vesztesek. Toprongyos, tántori népség – Hogy lehet az, Hogy a vesztesek azonnal elron-gyosodnak, Gönceik elkoszosodnak, Korcukban tetű terem? [...]* Miféle belső bomlás Oldja le róluk a szíjat, Rágja a vásznat, a posztót, Ütközik át a ruhán? Bekötött fejjel, felkötött karral Mennek az ágyúk után. [...] *Hogy lehet az, Hogy a vesztes egéből Mindig esik? Apró szemű, ólmos eső veri őket, Hüllőhideg szél lökdösi őket, Képükbe öklöz az este. [...] Csak most, ez az éjszaka rossz – azután Már könnyű feladni a harcot. Rájuk villan a lámpa: Izzadt, pelyhes kamaszarc, Borostás, torz, öreg arc, Gyönyörű, gyönyörű arcok.*

[...] *Némelyik térdre esik. Földbe tapossák. Fogát viczorítja. Elesik még egy. Húsába vág a kerék, Vérében cuppog a csizma. Ágyú, szekér akad el: Szétválnak, S összezárkóznak a háta megett, Ahogy egy folyó kerülne meg Valamely szigetet. [...] A győztes igaza meghal. A győztes igaza meghal. A vesztesnek igaza lesz. Mióta világ a világ, Az nyer igazán, aki vesz. Mennek a lószagú éjben, a sárban, Kirokkan alóluk a szürke, Fogatuk sáncba suvad. De ők keblükben rejtegetik, Görnyedve, zihálva hátukon cipelik Újszülött igazukat. Elhántyták a Fegyvert, A Sáncot feladták, Réjtüket új kasza nyírja. De igazuktól Nem tudnak megszabadulni, Azt örököl Hagyják fiaikra. [...] Aritmikusan ollózik a lábuk, Füst csap utánuk, Szörcsög alattuk a lé. Mennek szegények Új ezerévek*

Ezer új veresége felé.”

(Székely János: *A vesztesek*. Új-kori metszet: A tüzéség visszavonulása, 1953)

A veszteseket Székely János csak 1979-ben, *A nyugati hadtest* című elbeszélésfűzér (Kriterion, 1979) végére állítva jelentette meg először. A könyv ajánlásából érdemes kiemelni a mottót, miszerint felejtő lények vagyunk, de „esélyünk a feledhetetlen”. Az elbeszélő a maga kamaszkorát is sújtó világháborús emlékeit idézi fel olvasói számára, miközben egyáltalán nem csak a hadapródiskola, háború és hadifogság színét és fonákját mutatja be. Székelyre a „törvénylátás” jellemző (Szász László megállapítása), tehát az ember közösségi-erkölcsi létezésének alaptörvényeit keresi és ábrázolja. Hagyományosnak tűnő elbeszélésmódja újszerű, távlatos és példázatos, parabolisztikus.

Pálinkás tragikus története

Pálinkás című novellája egy gerincserült ló tragikus történetét beszéli el. A hadapródiskolai ló senkit nem tűr a hátán, de sajnos senki nem tartja számon, hogy csikó korában eltörött egyik csigolyája. Csupán betörni, a többi lovardai lóhoz igyekeznek idomítani a szegény állatot, miközben egyetlen állatorvosi vizsgálatból kideríthetnék, hogy a szegény pára éppen lovaglásra megteherhordásra nem alkalmas! Az emberek azonban halálra kínozzák, nem mondható, hogy rosszindulattal, egyszerűn „csak” kíméletlen fölényérzettel és dominanciára törekvéssel. Amint az emberi világban is hasonló erők működnek.

A *kutyás német* című novella lidérces emlék és egyben példázat az öncélú kegyetlenségről. Bukásuk tudatában, foglyaikat magukkal vonszolvva menekülnek a német katonák. A legyengült rabok alig bírják az iramot a végtelen hótengeren át. Aki lemarad, azt a fagyhalál váltaná meg szenvedéseitől, ha nem volna egy végsőként kiirtás parancsához ragaszkodó SS-tiszt. Ő az erőltetett menetből kihulló rabokat kutyájával, motorbiciklin követi. Előbb kutyáját küldi az elesettek kínzására, majd jeges közönnyel és pedánsan tarkón lövi őket. A szemtanú elbeszélő kétféle befejezéssel látja el történetét. Az első a vágyálom, az emberiség diktálta megtorlás, amelyet a fiatal katonanövendék szeretne végrehajtani – de nem tesz meg. A második a valóságos emlék, a kétségbeesítő szegénnyel és fájdalommal járó igazság, hogy a kiskatona nem tudta, nem merete megölni a német tisztet.

Két párba állítható novella tükrörelesen állít szembe egymással egy-egy, az abszurditásig beteg, embertelen helyzetet.

Pálinkás emberpárja kripli

A katonanövendékek és tanárok jól ismerik egymást, a katonaság azonban lélekölő gépezet, és a háború annál is szörnyűbb. A *kripli* című novellában folytonos szigorral, veréssel és értelmetlen gyakorlatoztatással a katonanövendékből kiirtják az egymás iránti együttérzés és segítségnyújtás tetté váló erejét. A kriplinek bélyegzett fiú, aki belemerevedik ebbe a nyomorult szerepbe, emberpárja a beteg lónak, Pálinkásnak. Az *Emberbarátok* című novella, az előbbivel szemben, az emberség vesztesen is daldalt arató története. A katonai alreál növendékei valódi bajt élnek át, melyben összetartóan együttműködnek. Útjuk közben a háborús Európán keresztül egy társuk

megszökik, elfogják, és nyilvánvaló, hogy halálbüntetés vár rá. E szörnyű helyzetben a vásárhelyi hadapródiskola egyik szeretett tanára (Gálfy Béni bácsi) verejtékezve, de sikeresen odázza el a halálbüntetés végrehajtását. Az időnyerés viszont nem menti fel társát, a másik ott lévő tanárt, hiszen a katonai rendszer felettük áll, és bármi történik, a végrehajtó tisztek tanúskodnak. Cseke Miska tanár úr tehát felszólítja a növendékeket az ítélet végrehajtására. A növendékek azonban egységesen megtagadják az engedelmeskedést. Ekkor Cseke tanár úr nem rendeli el diákjai büntető megtizedelését, hanem azonnal magára vállalja a szerencsétlen szökevény golyó általi kivégzését. Megmenti az osztályt, elveszti azonban „saját nyugalomát”. Nyugalomát és egészségét otthon a börtönben töltött idő nem adja vissza. Gálfy Béni is szívesebben vezetne vele a börtönben, mert épp oly bűnösnek érzi magát, hogy kibújt a kivégzés elrendelésének terhe alól. Az elbeszélő nézőpont és a történet távlatossága gyógyírként simul a szörnyű emlékre.

Bámulatos testvérpártörténet szeretetről, összetartozásról, irigységről és a lelkiismeret törvényéről a *Soó Péter bánata* (1969). Péter (ugyancsak) a katonaiskolából Észak-Németországba érkezve, „elveszíti” ikertestvérét, Pált, édesanyjuk kedvencét, a zseniális eszű, koraérett és csodaszép Kicsit. Kicsi a hidegtől és éhezéstől halódó közösségért vívott sikeres beszerzőútján leli halálát, halála áldozat a többiekért. Péter mellhártyagyulladással, tüdővizényővel és hastífusszal kórházba kerül, sokáig eszméletlen, de megússza. Lelkiismerete furdalja, hogy testvérenek el kellett pusztulnia. Ő az eszményi, jobbik fele nélkül életben marad, de Kicsi nélkül nemsokára bizony közönséges, irigy és gonoszkodó lesz... Ekkor öccse emléke önvizsgálatra készteti. Ez a Doppenganger-témájú kisregény a mágikus irodalomnak és az analitikus lélektani prózának egyszerre kivételes gyöngyszeme.

Sziporkázó szerzői önmetafora

Az *árnyék* című (1972), szürrealitásában bámulatosan izgalmas kisregény romantikus gyökérzetű témáját Székely János Adalbert von Chamisso 1814-es *Peter Schlemil* című művéből meríti. Szerzőnk nem az árnyék nélkül maradt test, hanem a test nélkül maradt árnyék sorsát írja meg. Az árnyékot eladják, a pokol lomtárába kerül, onnan kiszabadul, ám a világba visszatérve gazdátlanul az önállóság elviselhetetlen nyűg számára. Számkivetett lesz, és amint valakihez csatlakozni próbál, dupla árnyékkal ellátott gazdáját máris baj éri: bántják, gúnyolják, kiközösítik. Üldözöttség az árnyék egyszersmind üldözővé válik. Amikor végső „test-szerző” igyekezetében a már amúgy is magányos, púpos kisfiúhoz ragad, a gyermeket „pajtásai” a folyóba taszítják. Az árnyék végső elhatározásra jut. Magas hegyszirtek közé kapaszkodik fel, a csúcstről aztán leveti magát, és megsemmisülve szétszóródik a légben. Az árnyék sziporkázó „szerzői önmetafora” (Kovács János). Test és lélek, jó és rossz, élet és halál, magány és kiszolgáltatottság összefüggéseit boncolgatja az író páratlan finom stílusban, részvéttel és humorral. Thomas Mann *Kiválasztottjának* szürrealis mesekezelése, a békává zsugorított, pápának menendő Gergely juthat eszünkbe.

Új vezérigazgató az egészségbiztosítási pénztár élén

Gondok és ötletek

Dr. Ács Valéria főorvos, a Maros Megyei Egészségbiztosítási Pénztár orvosi osztályának korábbi vezetője tölti be május 7-e óta ideiglenesen az intézmény vezérigazgatói tisztségét. A sok problémával küzdő rendszer tevékenységének a javítására vonatkozó elképzeléseiről kérdeztük az új vezérigazgatót, aki 2010–'12 között már vezette az egészségbiztosítási pénztárat.

Dr. Ács Valéria főorvos

Bodolai Gyöngyi

– **Megkérem, mondjon néhány szót előéletéről, tapasztalatairól, terveiről.**

– 1989-ben végeztem a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Általános Orvosi Karán, majd két évig férjemmel, dr. Ács Jánossal együtt Suceava megyében voltunk körorvosok. 1991-ben, miután férjemnek sikerült a rezidensvizsgálója, Bukarestbe költöztünk, ahol én gyakorló orvosként dolgoztam, ő az idegsebészen volt rezidens orvos. 1995-ben költöztünk vissza Marosvásárhelyre. Az országos rezidensvizsga nyomán én a háziorvosi szakot választottam, majd két évig Mikefalván voltam gyakorló háziorvos.

2000-től dolgozom az egészségbiztosítási pénztár orvosi osztályán, ahol elsősorban az orvosi programokkal foglalkoztam, és két-három évig az orvosok bejelentett szolgáltatásainak az ellenőrzése is a munkakörömbe tartozott.

– **Ezek szerint elmondható, hogy közelebb áll a családorvosok problémáihoz, mint egy olyan igazgató, aki soha nem dolgozott a rendszerben.**

– Most is együttérzek velük, amikor eljönnek és elmondják a gondjaikat, problémáikat, megértsem. 2010-ben sikeresen vettem részt az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által meghirdetett vizsgán, és 2012 júliusáig a megyei pénztár elnök vezérigazgatója voltam. Ezt követően 2015-ben vizsgáztam, és a továbbiakban főorvosként vezettem a megyei pénztár orvosi osztályát. Elvégeztem egészségügyi menedzsmentből a mesteri szakot, és doktoráltam A tuberkulózis diagnózisa a háziorvosi rendelők szintjén témával. Ezenkívül több képzésen is részt vettem, oklevelem van például kórházi menedzsmentből és más szakokból is. Mivel a férjem idegsebészként rengeteget dolgozott, és gyakran kellett ügyeleznie, azt, hogy én is gyakorló orvosként dolgozzam, nem tudtam összehangolni az ő programjával, így a gyermeknevelést, a családot választottam. A képzéseken pedig saját magamnak és magamért vettem részt.

– **Az egészségbiztosítási rendszert kívülről-belülről ismerve milyen gondokkal vette át az intézmény vezetését? Manapság, ha a családorvosokat, pácienseket kérdezi az ember, se szeri, se száma az elégedetlenségeknek.**

– Az előcsarnokban kigyózó hosszú sorokból is látszik, hogy humán erőforrás-problémáink vannak, és nagyon nagyok. Mivel nem lehet vizsgát meghirdetni, a nyugdíjba ment kollégák helyét lehetetlen betölteni. Legelső dolgom volt felmérni, hogy milyen tevékeny-

ségeket folytatunk, ki mivel foglalkozik, és hol lehetne kiegyensúlyozni a helyzetet. Voltak ugyanis olyan kollégák, akik rengeteget dolgoztak, és évek óta nem tudták kivenni a szabadságukat. Sőt a túlórákat senki sem meri kivenni, mert ha hiányzik, ő kell bepótolja az elmaradt tevékenységeket.

70 állásunk van, ebből 67 köztisztviselői és három szerződéses. A 67-ből van három igazgató és három osztályvezető, a fennmaradó köztisztviselői állásokból négy üres, kettő felfüggesztett, mivel egy személy a beteg gyermekét neveli, egy pedig onkológiai beteg. Az idén nyugdíjba ment két kollégánál azok közül, akik a földszinten a biztosítottakat fogadják, és a több száz embert a megmaradt két-három köztisztviselő nagyon nehezen tudja kiszolgálni, emiatt a sorok hosszúak, és rengeteget kell várni. Sajnos azok között, akik hozzánk fordulnak, és a problémáik megoldása a földszinten történik, sokan beteg emberek, mások kisgyermekkel jönnek.

– **Mit kell ügyintézzene?**

– Például „leblokkálódik” a kártya, másoknak biztosítási problémájuk van, és ott veszünk be a segédeszközökre kiállított dossziékat, és adjuk ki a jóváhagyást.

Kértük az országos pénztárat, hogy legalább egy állást hagyjanak jóvá, amire nem kaptunk választ, ezért a földszinten zajló munka átszervezésén gondolkodunk. Szeretnénk sorszámot kiadó gépet beszerezni, ami véleményem szerint valamelyest segítené a munkát.

Aki fent dolgozik az első vagy a második emeleten, olyan sok a sajátos feladata, hogy nem lehet elmozdítani. Gyakorlatilag egy tevékenységet minden részletében egy köztisztviselő ismer, ami nagyon veszélyes, mert hiányzás esetén a feladatát nehezen tudja átvenni valaki más. Sok esetben a szóban forgó tevékenységek határidőhöz kötöttek, például a háziorvosok havi jelentésének átvétele és a kifizetések. A dialízisprogramban bármilyen mozgás történik a központokban, minden be kell kerüljön a rendszerbe. Ha valami kimarad, a rendszer tevékenysége leáll, és a betegeket nem lehet ellátni. Amit ma meg kell tenni, azt meg kell tenni. Arról nem is beszélve, hogy az informatikai rendszer (SIUI) milyen nehezen működik.

– **Évek óta mondják, hogy javítják vagy kicserélik, ami ha végre megtörténne, mindenki fellélegezhetne. Mikorra várható a változás?**

– Tudomásunk szerint már dolgoznak egy újabb informatikai rendszeren, ami talán 2026-ban indulna be. Nagyon megkönnyítené a munkánkat. Hogy csak egy példát mondjak, a háziorvosoktól minden hónap végén át kell venni a jelentést, amit ellenőrizni kell, majd kiállítani a számlát, és a bejelentett szolgáltatások alapján ellenőrizni a kiszámlázott összeget. Az előírások szerint minden eszközös kivizsgálást és recept felírását meg kell előzze egy orvosi konzultáció, amit dokumentálni kell. Ha a családorvos több vizsgálatot jelent, mint amennyire páciensei alapján jogosult, az előírások alapján a munkaprogram meghosszabbítását kell kérnie, és pótszerződést kell kötnie. A fogorvosokkal például minden hónapban pótszerződésre van szükség, hasonlóképpen a kórházakkal, a klinikai laboratóriumokkal, ami több ezer pótszerződést jelent, és rengeteg munkával jár.

– **Megegyezik szinten van-e elegendő háziorvos?**

– Maros megyében 277 háziorvos dolgozik 265 szerződés keretében. 155-en városi körzetben, 122-en falun. Gyakorlatilag 42 orvos hiányzik megyénkben, Segesváron öt praxis üres, Magyarbükksőn, Alsókőhéren, Kutyalván, Székelyhodoson egyáltalán nincs orvos. Van, de nem elegendő a háziorvos Marosludason, ahol 2 praxis üres, Marosszentgyörgyön, ahol szintén 2, Dicsőszentmártonban 3, Dédán 1, Makfalván és Kibédén 1, Mikefalván 1, Kerelőszentpálon 1, Petelén szintén 1. A 277 aktív háziorvos közül 27-en betöltötték vagy az idén töltik a 70. évüket. 2026-ban pedig 44-en lesznek 70 évesek, akik a Közegészségügyi Igazgatóság és az Orvosi Kollégium jóváhagyásával egy-egy évet hosszabbíthatnak.

Szerencsére vannak praxisátvételek is, 2024-25-ben 19 praxist vettek át, ami azt je-

lenti, hogy a betegek nem maradnak házi-orvos nélkül. Májusban két orvossal kötött szerződést a pénztár Szászrégenben, illetve Szovátán, ahol volt egy praxisátvétel családon belül, az édesanya praxisát a lánya vette át, egy másik üres helyet a vő töltött be, akinek nem volt versenytársa.

– **Mennyi egy átlagos páciensszámmal rendelkező családorvosi rendelő havi jövedelme?**

– Egy olyan rendelőnek, ahova 2500-an iratkoztak fel, körülbelül 53.000 lej, amiből az orvosnak fedeznie kell minden kiadást, az asszisztens vagy asszisztensek fizetését, az adót, a fogyóanyagokat és egyéb költségeket, így a pénzből nem sok marad. Nagyon sokan azt hiszik, hogy az említett összeg az orvos jövedelme, de valójában a rendelőé.

– **Szakorvosokkal hogyan állunk?**

– Szakorvosaink vannak, és lesznek még jelentkezők, akik szerződést akarnának kötni a biztosítási pénztárral. Viszont a Közegészségi Igazgatóságnál lehet, hogy van, de az egészségbiztosítási pénztárnál még nem látam intézményi szintű prognózist arról, hogy a jelenlegi helyzethez képest hogyan fog változni a számuk az elkövetkező öt évben. A rendszerben hiány van intenzív terápiás orvosokból, a többi szakterület le van fedve, a betegek ellátása biztosított.

– **Gyakori panasz, hogy az onkológiai betegek órákat kell várakozzanak, amikor a járóbeteg-rendelésben ellenőrzésre jelentkeznek vagy a kórházban infúziós kezelést kell kapjanak.**

– Az onkológiai betegek kezelését részben a sürgősségi, nagyobb részüket a megyei kórház látja el, azonkívül szerződésünk van a Topmed magánkórházzal, és május végén szerződést kötöttünk a Medex onkológiai kórházzal is. Július elsejétől hozzájuk is fordulhatnak kezelésre, az onkológiai program gyógyszereit a biztosítási pénztár finanszírozza, és a háziorvosok is felírhatják. Így a betegek három lehetőség közül választhatnak, ami reményeink szerint lerövidíti a várakozási időt.

A betegek száma megnőtt, és jönnek más megyéből is, akiket el kell látni. Sokszor perfúziós kezelést kap a beteg, ami csak kórházi körülmények között lehetséges, amire várakozni kell. A felújított onkológiai klinika sok beteg kezelését fel tudja vállalni. Ami a pénztárat illeti, lehet, hogy más intézményeknél a köztisztviselők kevesebbet dolgoznak, de nálunk nagyon sokat. Ezért nagyon szeretném bevezetni, ami egyes biztosítási pénztáraknál már működik, és nálunk is megvalósítható lenne, hogy az orvosok ne kelljen minden hónapban bejöjjenek szerződést kötni a pénztárhoz. Mivel minden félnek van elektronikus aláírása, a biztosítási pénztárnál elkészítenék a szerződést, elküldenék az orvosoknak, akik elektronikusan aláírnák és visszaküldenék, ami minden félnek könnyebb lenne. Még vannak ötleteim, de ehhez alaposabban meg kell ismerjem a helyzetet.

Fotó: Nagy Tibor

Forgalomból kivont hatóanyagok

Kivonatok és tinktúrák

Veress László

A kínafa nem Kínában nő

Kínafa (Wikipedia)

A kínafa vagy kininfa (Chincona) egy grófnőről kapta a nevét. A perui király alfelesége 1638-ban maláriát kapott. Súlyos lázas állapotán egyik változat szerint „egy kecsua sámán kinafakéregből főzött teája” segített. A szert a grófnő próbálta népszerűsíteni, úgy jutott el Spanyolországba, ahol a későbbiekben a jezsuiták kereskedtek vele, ezért ragadt rá a jezsuita por elnevezés is.

A hatóanyag neve, a kinin az óperui kina (kéreg) szóból ered, hivatalosan Pulvo de la Contesa néven vált ismertté.

A kávéval rokon örökzöld trópusi fa természetes élőhelye az Andok hegység lejtője, kérge szürkésbarna, belül vörösesbarna színű, ebből vonják ki a kinint, ami a magas láz mellett a malária gyógyszere lett. A Peruban és Bolíviában élő őslakosok „a kínafa kérgét nemcsak lázcsillapításra, de megfázásra, hasmenésre, vérhasra és másnaposságra is használták. A kéreg a lázon kívül fájdalmat is csillapít, érzéstelenítő, gyulladáscsökkentő, baktériumellenes, fertőtlenítő, ezért sebek, fekélyek, tályogok, véraláfutások, valamint izomgörcsök, influenza ellen, száj- vagy torokfertőzések kezelésére is használható. Vérszegénység, máj-, epehólyag- és

lépmegbetegedések ellen is hatásos”, mivel a nyál és az emésztőnedvek kiválasztásának fokozásával javítja az emésztést, és növeli az étvágyat. A kinidin aritmiás gyógyszerként hatásos. (...) Kivonatát az élelmiszeriparban üdítőitalok (tonik) vagy vermutfélék előállításánál használják fel” – olvasható többek között a Wikipédián.

A kínafa kivonatai (extractumok)

Gyógyszeres kezelés céljára a kínafa kérgéből kezdetben főzeteket, forrázatokat (teákat), pilulákat, majd kivonatokat (extraktumokat) és tinktúrákat készítettek a hatóanyagok kivonása érdekében. Utóbbiak is hivatalos készítmények voltak a világ minden országa gyógyszerkönyvében.

A kivonatok készítése rendszerint nyers növényi anyagokból, áztatással kezdődik, majd átáramoltatással (perkolálással) folytatódik az erre kifejlesztett kivonóedényben, a perkolátorban, a presszókávé készítéséhez hasonlóan. A perkolátor henger vagy csonkakúp alakú tartály, amelyben a feldarabolt (porított) növényi rész oszlopszerűen van elhelyezve, a kivonó folyadék felöntve azon átszivárog, és kioldja a hatóanyagokat. A perkolálás megkezdése előtt a drogot 1–2 napig áztatták a kivonó folyadékkal. A kivonás befejezéséig a drogot állandóan folyadéknak kellett fednie. Az így nyert oldat a készülék

A segesvári patika múzeum gyűjteményéből

alsó nyílásán kiengedhető, összegyűjthető volt, majd a kért (folyékony, sűrű, szilárd) halmazállapotra alakították. A növényi anyag – kivonó folyadék aránya legtöbbször 1:1.

Folyékony kínahéjkivonat (Extractum chinæ – vagy cinchonæ – fluidum)

A kínafa különböző változatainak – első sorban a Cinchona officinalis (sárga kínafa) és a Cinchona pubescens (vörös kínafa) – aprított, szárított kérgéből készülnek a különböző halmazállapotú kivonatok.

A IX. Román gyógyszerkönyv (F.R. IX) a folyékony kínahéjkivonat készítését szilárd kivonat feloldásával írja elő, glicerín és hetvenfokos (híg) szesz 10:90 arányú keveréke segítségével. Több országban a folyékony kínahéjkivonatot perkolálással, vizes-glicerines-sósavas-alkoholos keverékkel készítették.

Tinktúrák

A tinktúrák növényi vagy állati drogokból készített szeszes vagy éteres – szeszes híg kivonatok. Elnevezésük a latin „tingo” (festeni) igéből származik, ugyanis a drogban található és kivont színanyagok folytán mindig színesek.

A tinktúrák (régiesen: festvények) abban különböznek az extraktumoktól, hogy míg a kivonatok esetében a cél, hogy a drogból teljesen kivonjuk hatóanyag tartalmát, addig a tinktúra esetén csak a gyógyszerkönyv által előírt mennyiség lecsepegtetéséig folytatták a kivonást. Áztatással és perkolálással készülnek a tinktúrák is, általában 1:5 és 1:10 arányban.

A kínafából készült tinktúrák (latin elnevezésük szerint a Tinctura chinæ és a Tinctura chinæ composita is) áztatással készülnek, híg alkohollal, az előbbi hangyasav jelenlétében (1%).

Fűszeres kínafa tinktúra (festvény) (Tinctura chinæ composita)

Összetételében négy növényi rész szerepel. Elkészítése mind a magyar, mind a román (korábbi) gyógyszerkönyvekben a következő: „Áztass 6 napig: 6 súlyrész kínakérget, 2 súlyrész tárnicsgyökeret, 2 súlyrész édes narancshéjat és 1 súlyrész fahéjat 1000 gramm hígított szesszel. Szűrés után a kész festvény súlya ezer gramm legyen. Sötét vörösbarna színű, tiszta átlátszó, fűszeres szagú, fanyar és igen keserű ízű szeszes folyadék. A kinafakivonatok és a tinktúrák is keserűanyagokat tartalmaznak, amelyek elősegítik a nyál és a gyomornedv termelését, étvágyjavító hatásuk van, továbbá a megnövekedett gyomornedvmennyiség az élelmiszerekben lévő kórokozók nagy részét képes semlegesíteni, ezzel elősegíti az ételmérgezések megelőzését. Erősítik az immunrendszert. Étkezések előtt, kávékanálnyi mennyiségekben adagolták, kétszer-háromszor naponta.

A kinidin

(Chinidinum, Chinidinum sulfuricum)

A kínafa kérgéből nyert értékes alkaloidok képviselője a kinin mellett a kinidin. Gyenge fájdalomcsillapító, maláriaellenes hatású, természetes kristályos anyag, vegyi képlete azonos a kininével, ennek „térizomere”. Eredetileg a kinidint is a kínafából nyerték. Az európai országok gyógyszerkönyveiben általában a kénsavas sója, a kinidin-szulfát hivatalos. A tiszta kinidin vízben nehezen, alkoholban jól oldódó anyag, kevésbé keserű ízű, mint a kinin.

A kinidin hatására csökken a szív ingerületvezetése, lelassul, így bizonyos mértékben szabályozza a szívritmust, tehát a különböző típusú szívritmuszavarok kezelésére, megelőzésére alkalmazzák a gyógyászatban, igaz, egyre ritkábban, mivel számos újabb és hatásosabb készítmény jelent meg az utóbbi években. A kinidint – naponta többször is – 0,10 – 0,20 grammos adgokban alkalmazták.

Ember és állat harmóniája

Napégés, hőguta kutyáknál

A tűző napon sétáltatott házi kedvenc láttán mindenekelőtt arra gondolunk, hogy a tappancsai égési sérüléseket szenvednek, és hőgutát is kaphat. Többnyire nem is gondolunk a leégés lehetőségére annak reményében, hogy a kutya szőre védelmet nyújt a napsugarak ellen, pedig nem minden esetben védi a bőrt.

Szer Pálosy Piroska

– *Valóban leéghet a szőrzettel borított kutya teste? Milyen jelekből lehet erre következtetni?* – kérdeztük dr. Pálosi Csabát, a marosvásárhelyi Noé Bárkája kisállatklinika vezetőjét.

– Bizony, ha nem vagyunk elég óvatosak, a négylábú kedvenc is napszúrást, hőgutát kaphat, és ha hosszasan napon tartózkodik, le is éghet. Egyesekre fokozott hatással lehetnek a napfény okozta kellemetlenségek, de mindenik társállat testén vannak érzékenyebb részek, melyek könnyen leéghetnek. A szőrtelen fajtáknál elengedhetetlen a fény elleni védelem, hiszen a szőr hiánya védtelenné teszi őket a napégéssel szemben. Ugyanakkor a szőrzet megléte sem nyújt teljes biztonságot. Például a gyérebber fehér bunda alatt érzékenyebb a bőr, könnyebben behatolhatnak a káros UV-sugarak. Általában nehezen észrevehető, a legtöbb gazdának fel sem tűnik, mások pedig nem vesznek róla tudomást. Pedig a leégés éppen annyira fájdalommal és súlyos következményekkel (bőrrák) jár a kutyáknál, mint az embereknél. Leggyakrabban a kopasz vagy néhány milliméteresre nyírott szőrű ebeknél fordulhat elő leégés, de a rövid, fehér vagy világos bundájú kutyáknál is. Például a dalmatáknál, pitbulloknál, agaraknál, vizsláknál és kínai kopaszkutya-

nál. Ezeknek a fajtáknak nem elég, ha árnyékban vannak, és kevés időt töltenek napon. A napégés és bőrrák kialakulása ellen őket is alaposan be kell kenni speciális naptejjel. Különös figyelmet igényel az orr, a fülek, a szájkörnyék, valamint az alhas.

A felületi, részleges leégés a bőr legfelső rétegét érinti, kipirosodik, de hólyagok nem keletkeznek. A mély, részleges napégés a felszíni réteget nagy felületen érinti, a bőr kipirosodik, helyenként több hámréteg is megfigyelhetővé válik, másodfokú égési sérüléshez hasonlítható, bár hólyagok nem jelennek meg, de már kórházi kezelést igényel. A teljes mélységű égés az ember harmadfokú égési sérüléseinek felel meg, és nagy fájdalommal jár. Az összes bőrréteget érinti, sőt, a kötőszöveti réteg alá is behatolhatnak a káros sugarak. A gyógyulási idő hosszas, az ebek akár heteket is eltölthetnek egy állatkórházban, és még úgysem biztos a teljes felépülés.

– *Mi a legfontosabb teendő az enyhébb napégés esetén?*

– Enyhe napégés esetén a gazdi házilag hideg borogatással enyhítheti a kedvence fájdalmait. Egy törülközőt megnedvesítve a piros felületre kell tenni, és addig hagyni rajta, amíg megszárad, majd ezt megismételni néhányszor. A többszöri hideg vizes fürdetés is enyhíti a tüneteket. Ha az eb fájdalmat jelez, és a kipirosodott terület viszonylag

Fotó: Bíró Beáta

nagy, azonnal orvoshoz kell fordulni, mielőtt romlik az állapota, esetleg belázasodik.

A sötétebb szőrzet többnyire védelmet nyújt, de vannak olyan kiemelt területek, ahol a szőrzet vékonyabb (a füleken és a hason) vagy hiányzik, például az orron és a talppárnákon. Napfénynek való kitettség esetén ezek a testrészek hamar leéghetnek, és fájdalmas égési sérülések keletkezhetnek. A védelem érdekében kerülni kell a közvetlen, tartósan erős napfénynek való kitettséget. Ha mindenképpen a napon kell lenni, árnyékos, fűvel borított területeket ajánlott választani, és nem szabad a forró betonon sétaltatni, mert rövid időt alatt megéghet a kutya tappancsa. Hosszabb séta előtt érdemes bevizezni a kutyát, és a sétára is magunkkal vinni egy vizes palackot ezzel a céllal. A beton vagy a térkő veszélyes lehet a tappancsokra, mivel ontja magából a hőt, és sokkal jobban átforrósodik, mint a természetes talaj vagy a fű.

Nyári hőségben az autó is rendkívül gyorsan felmelegszik, 30 fokos kinti hőmérsékletnél pillanatok alatt akár 70 fokos hőség alakulhat ki az autó belsejében, ezért bezárt autóban véletlenül sem szabad a kutyát hagyni. Mielőtt autóba szállunk a kedvencünkkel, alaposan ki kell szellőztetni egy gyors kereszthuzattal, majd a légkondit is érdemes bekapcsolni, hogy hűtse a bentilevegőt.

A francia bulldog vagy a mopsz gazdája különös figyelmet kell fordítson kedvencére, ugyanis ezek a fajták könnyen hőgutát kaphatnak. A kontrollálatlan lihegés, szapora pulzus, nyáladzás, eszméletvesztés vagy ingatag mozgás, merev, kétségbeesett tekintet utalhat hőgutára. Fontos, hogy ha fennáll a gyanú, nem a hideg zuhany alatt kell hűteni, csupán langyos vízzel átmosni, hogy fokozatosan hűljön le a test. A nyári idény veszélyei kapcsán a bolhaveszélyre és toklászveszélyre is figyelmeztetett a szakember.

Végvári Janka

Magyarország szépe

Végvári Janka lett Magyarország szépe, a két udvarhölgynek Veress Esztert és Csapó Dorka Katát választotta a szakmai zsűri a verseny vasárnap esti döntőjében.

A Duna tv által közvetített eseményen a Közönségdíjat Tokodi Doroti vette át, a Miss Charity alverseny győztese Végvári Janka lett.

A zsűri szavazatainak összesítése után a legtöbb pontot szerző Végvári Janka fejére került a korona; a 17 éves mosonmagyaróvári, emelt angol tagozatos gimnáziumi tanuló egy éven át viselheti a Magyarország Szépe címet, és képviselheti az országot a nemzetközi Miss World világdöntőn.

A tizenhat döntőbe jutott lány négy különböző öltözékben vonult végig a kifutón.

A fináléban a 21 tagú zsűri szavazatainak összesítése után a legtöbb pontot szerző versenyző nyerte el a Miss World Hungary címet.

A képernyő előtt ülők a közönségszavazással idén is kinyilváníthaták véleményüket.

A több mint hetvenéves múltra visszatekintő Miss World verseny egyik legfontosabb missziója a társadalmi felelősségvállalásra való figyelemfelhívás, lokálisan és nemzetközi szinten is.

A versenysorozatban elengedhetetlen volt, hogy a leendő szépségkirálynő szorgalmas, elhivatott, pozitív és nyitott személyiség legyen, és jól beszéljen angolul, hiszen a nemzetközi finálén is prezentálnia kell az általa kidolgozott jótékonsági projektet. Magyarország szépe egy éven át a Miss Spinner Motivációs Alapítvány nagykövete lesz, részt vesz annak kampányaiban. (MTI)

Az asztrológus gondolatai

Tóth Sándor

Mottó: „A fény mindig utat mutat annak, ki a mélyben kutat.”

Kedves Olvasók!

Idén június 21-től július 22-ig tartózkodik a Nap a Rák jegyében. Megkezdődött a csillagászati nyár. A nyári napfordulókor, amikor a leghosszabb a nappal, úgy tűnik, hogy a fény legyőzi a sötétséget. A fizikai világunkban ez pont olyan illúzió, mint a többi. A nappal és éjszaka folyamatosan változtatják egymást, és ez így is van rendjén. Mibennünk is él egy fényes és egy sötét oldal. A világunk polaritása sosem borulhat fel. A fény, a tűz, ha teljes dominanciával bírna, mindent felégetne. Állandó sötétségben is megszűnne az élet. Az éjszaka fontos az emberi szervezet számára, mert ilyenkor zajlanak azok a „javítási”, regenerációs folyamatok, melyek által felkészülünk a nappali feladatainkra. Az okkult kutatók szerint amikor a testünk alszik, a lélek eltávozik időlegesen, és az asztrális világban folytatja tevékenységét.

A Rák-emberekben van meg leginkább a gondoskodás képessége. A belső motor éltető programja, a „szükség legyen rám” elv. Ilyen megélések folyamán működik kifogástalanul, amikor azt érzi, hogy nélkülözhetetlen. Az asztrológia a Rák jegyét a kardinális minőséghez sorolja, melynek fő jellemzője az, hogy pontosan tudja, hogy mit szeretne elérni. A taktikája a kivárás, mely többnyire sikeres. A „mindennek rendelt ideje van” egy olyan alapelv, melyet megkérdőjelezni ostobaság. Nincsenek véletlenek. Ha valaminek be kell következnie, az bekövetkezik. A Rák,

kifinomult intuíciójával, megérzéseire hallgatva, a megfelelő időpillanatban indul el a célja eléréséhez vezető úton. A célbaérés minden ember számára fontos, és ez leginkább akkor következhet be, ha ösztönösen megérzi vagy megérti azt, hogy mi végre született e világra.

A Rák-energiákkal rendelkező ember a Hold uralma alatt áll, ezért a lelki, érzelmi tényező meghatározza és befolyásolja cselekedeteit és döntéseit. A Hold alapszimbóluma az aszszony. Ő az ember társa, szövetségese. Egyértelműen az élet beteljesítésére hivatott. Talán az elkövetkező gondolatmenetem meglepő, de a megértő figyelmükbe ajánlom. Amikor valaki megszületik, vagy kislány vagy kisfiú. A kislány felcseperedik, és a kamaszkor tapasztalatait beépítve nagylánnyá válik. Amikor eléri a nagykorúságot, nőnek vagy hölgynek nevezzük. A legmagasabb női princípium: az asszony. Ehhez viszont meg kell élni a gondoskodást. Ez utóbbi legtermészetesebb megélése az anyaság. Nem könnyű, de szép feladat alárendelni a kis teremtménynek minden időt és energiát. Ez jó esetben is 2-3 éves szolgálat. Önzetlenség. Az egóról való pozitív lemondás. Egy férfi sem tudja átérezni ennek a pár évnek a valós súlyát, lelki megpróbáltatásait. Az asszonyt, az édesanyát a legmélyebb tisztelet és megbecsülés illeti. Hasonló érzelmeket és lelki folyamatokat élnek át azok az édesanyák, akik örökbefogadás által vállalták az anya és gyerek közötti életre szóló kötetést. De azok a nők is ezt a princípiumot élik, akik úgynevezett holdi szakmákban vagy szolgáltatásban tevékenykednek: az ápolónők,

óvónők, dadusok, a gyerekvédelmi intézetekben dolgozók.

De szóljunk a másik oldalról is! A kisfiú felcseperedik, átverekszi magát a kamaszkor megpróbáltatásain, nagyfiú lesz, majd férfitvé érik. A kiteljesedéshez, a teremttőerő kibontakoztatásához kell a felelősségvállalás. A férfi az apaság beavatási folyamata által válik emberré.

A család minden nemzet fennmaradásának a záloga. Ahol kevés gyermek születik, ahol vesziesen fogyásnak indul a népesség, megjelenik a nemzethalál rémképe. A statisztikák, a számok a Nyugat alkonyát vetítik elélnk. A fiatalabb, életképebb népek ha többségbe kerülnek egy társadalomban, ott a fogyasztkozó őslakosokra nem vár túl fényes jövő. A valóság az, hogy az elkényelmesedett, jóléti, vágyorientált társadalmak születési rátája a legsiralmasabb. Azt is mondhatnánk, hogy a történelem ismétli önmagát (Egyiptom, Görögország, a Római Birodalom), és szinte minden nagy nyugati világbirodalom (Portugália, Spanyolország, Franciaország, Anglia) megbukott. Németország már azelőtt lefejeződött, mielőtt nagyhatalommá válhatott volna. Csak a két legősbibb keleti ország maradt talpon és fejlődik: Kína és India. Talán arrafele a mélyben szunnyadó szellemi energiákat nem sikerült lerombolni. Külső szemlélőként úgy tűnik, hogy a világ helyzete romlik. Konfliktusok, háborúk élednek fel, mint elfeledett vulkánok. Az egyetlen vigaszunk az lehet, hogy a háború után mindig a béke következik.

Vigyázzanak magukra és egymásra!

Véleményeiket, gondolataikat megírhatják az asztros@yahoo.com címre.

Egy kínai közmondást idézünk a rejtvény főszoraiban.	1.	ÖTÉVESEK ISKOLÁJA KORSZAK	ISKOLA ALSÓ TAGOZATA	CSENDES FOLYÓ	CSAK FÉLIG! TOVÁBBÁ	NÉMA BETEG!	IDŐS	ALUL VAN	NÉMÁN BONT!	GYILKOL BEFEDŐ!	NŐI NÉV (JAN. 29.)	TILTÓSZÓ VÍZI JÁRMÚ	ÓTÓRAI ITAL	... SÁMUEL (MAGYAR KIRÁLY)
	T													Ö
	REDŐNYE VAN				VÁLTOZÁS IRÁNYA ZAMAT					A TANTÁL VEGYJELE LISTÁRA JEGYEZ		RÉSZBEN LEARATI! SZÉLESRE NYIT		
	JEMENI VÁROS ELEMI PARÁNY				ÜGYNÖK (ROMÁN) BÉKÉS ... (SZÍNÉSZNŐ)					TÍPUS ZSARNOK				EZTI! A HÁZ KÖRÜL TERMELT
2.	V	ÖRÖL	476-IG TARTOTT	ERED AZ AMUR! PÁRT!	DUBLIN LAKOJA NÉMA ESTEI	NÉMA GÓTI KIPLING KÍGYÓJA		A TELLUR VEGYJELE VÉRADÓ		CSECSE-MÓSRÁS LEBEG A SZÉLEINI		SZIKLA-DARAB BENT SIET!		
RENDELKEZHETÜNK VELE					BOLOND ... (PETŐFI) SZÉLESRE NYIT		KELLEMES ÉLMÉNY MICSODA? (OROSZ)				SEMMI (FRANCIA) ARRA A HELYRE			
NÉPES HELYSÉG					FÉRFINÉV (MÁRC. 7.) MINDENT AKAR		KEZDŐPONT SZÁNDÉKOZIK					IZOMBAN REJLIK KÉZZEL JELEZ		
VÖRÖSMARTY RÖVID EPOSZA				AZONBAN FONTOS GAZDASÁGI ÁGAZAT	SZOLMIZÁCIÓS HANG SKÁLA-KEZDET	PEDAGÓGUS AZ ÖRÖK VÁROS				RÓMAI 501 SZILÍCIUM-DIOXID		TÍZBŐL EGY! GYILOK		
VESZTESÉG			HIVATALI MUNKAHELY LÉTEZIK			HOZZÁTARTOZÓ OLASZ IGEN				ÜZEMI ÉTKEZDE SORI!				
OLASZ NÉVELŐ KERESZTÜL		SÉRTETLEN ELJUT		TÉLI CSAPADÉK SZAMOSPARTI VÁROS	ÁSVÁNYI FÜSZER SVÁJCI HŐS (VILMOS)	AZ ARGON VEGYJELE PÉNZBELI ÉRTEKE		ÁSVÁNYI FÜSZER MATEMATIKUS (TIBOR)		NÖVÉNY-SZÁR VÉDELMEZŐ		OLASZ AUTÓJEL LENTI HELYRE		
	BOLTI ÁRUS LENTEBB				AZ ARANYEMBER FOSZTÓ-KÉPZŐ			FÁBA VESŐ UTVÁLÁNY			BEIRATI! SELLŐ TESTEI		UNITÁRIUS PÜSPÖK, NÉPRAJZOS	
ÉNEK		FRANCIA SZIGET BAJ		MAGAD TISZTÍTÓ-ESZKÖZ-FELE		ARRAFELE! SZAPORÍTÓ SEJT		FÉLIG TART! BECÉZETT MIKLÓS		LATIN ÜDVÖZLET A MAGAM TUDATA		LAKATLAN! ÓKORI VISELET		
NEM KELL TÖBB			INDIÁN TRÓFEA BALATON FOLYÓJA			BÁRÓ (TADÉ) ÉKTELEN NÁDI!				TEMPLOMI ÉPÍTMÉNY ARRAFELE!				
LATYAKOS				VELE SZEMBEN NÉMA MÁNI!			NŐI NÉV (AUG. 18.) ÉTLEN RÉNI!				PARIPA A GALLIUM VEGYJELE		FÉLIG! VÉRPÁLYA	
PÁROSAN SZABI!		ÖRÖKFIATAL GÖRÖG ISTENNŐ NÉVELŐ				FEJÜNK HÁTA GRAMM (RÓV.)				ENERGIA-EGYSÉG SPANYOL AUTÓJEL		KÓTSZER EZER!		
L.N.J.	A										NAGYTESTŰ PAPAGÁJ			

Június 19-i rejtvényünk megfejtése: **Ha hízelegsz, végső soron lebecsülöd saját magad s a többieket is.**

Bukarestben a bajnoki cím, ezüstéremmel zárt a Szörnyek

Bálint Zsombor

Vereséget szenvedett a Bukaresti Lázadók otthonában a Marosvásárhelyi Szörnyek az amerikaifutball-bajnokság döntőjében, így ezüstéremmel zárta a bajnoki idényt. A házigazdák győzelme papírforma, ezen a mérkőzésen is bizonyították, hogy jobb csapatot alkotnak. Ami kissé keserűbbé teszi a vereséget, hogy a sikerüket a marosvásárhelyiek játékában felbukkanó hiányosságok és néhány elszomorító játéktekintési ítélet is segítette. Összességében a Szörnyek nem tudta megismételni az alapsza-

kasban mutatott jó fővárosi teljesítményt.

A bukarestiek nagyon hamar 16 pontos előnyre tettek szert, még mielőtt a Szörnyek egyáltalán veszélyeztethette volna. Egy fumble és egy bukarestieket segítő ítélet után gyors touchdownnal indított a Lázadók, majd a kezdőrúgás után Redding elcsúszott két méterre a saját célterületétől a labdával, következett egy kiejtett labda a scrimmage után, ebből pedig a bukaresti safety, és így a Szörnyek kezdőrúgása, amiből újabb touchdown született.

16-0 után úgy tűnt, visszatérhet

a meccsbe a Szörnyek Rigmányi Zsombor látványos touchdownja után, a második negyedben azonban a játékosok képtelenek voltak megállítani a Lázadókat, miközben a támadásban két méterről sem sikerült bejutni a labdával az ellenfél célterületére a félidő végén.

A második félidő elején a bukarestiek elcsíptek egy rossz passzot, majd ismét felőrölték a marosvásárhelyi védőket egy újabb touchdownig. A Szörnyek ezt követően Redding visszahordásból elért hat pontjával némi életjelet mutatott, majd pedig inside kickkel próbálta megszerezni kezdőrúgás után a labdát. A játéktekintők először a Szörnyeknek ítélték a támadás jogát, majd Emilia Matei (bukaresti) játéktekintő megnézte a visszajátzást, amiből nem derült ki semmi egyértelmű dolog, mégis megfordította az ítéletet. Ez döntő fontosságúnak bi-

Fotó: a Bucharest Rebels közösségi oldala

zonyult, a Lázadók rövid futásokkal tartotta magának a labdát, az idő múlásával pedig a Szörnyekből lassan kiveszett a lelkesedés, különö-

sen miután a játéktekintő vitatható módon kiállította DJ Ruffot, újabb pontokat pedig már egyik csapat sem ért el a lefújásig.

Németh András a Hamburgtól a Puskás Akadémiához szerződött

Németh András a bajnoki ezüstérmes Puskás Akadémia labdarúgócsapatához szerződött. A 22 éves magyar válogatott támadó 2028-ig szóló megállapodást kötött a klubbal.

Németh András a Vasasnál kezdett futballozni, majd hét évet Belgiumban szerepelt, ahol a Genk színeiben 2022-ben bemutatkozott az élvonalban. Két éve a német másodosztályú Hamburghoz igazolt, majd a legutóbbi idényben a Müns-

ternél játszott kölcsönben, ugyancsak a Bundesliga 2-ben.

A fiatal csatár a felnőtt válogatottban 2022 novemberében góllal mutatkozott be a Luxemburg elleni felkészülési mérkőzésen, s eddig négyszer lépett pályára a nemzeti együttesben.

A fokvárosi születésű labdarúgó a Pancho Arénában 2018-ban a Genkkel megnyerte a Puskás-Suzuki-kupát, és a torna gólkirálya volt.

Belga védő a Ferencvárosnál

A bajnok Ferencváros labdarúgócsapata leigazolta Toon Raemaekerst. A belga élvonalban szereplő Mechelentől érkezett 24 éves védő az előző szezonban 35 bajnoki mérkőzésen lépett pályára.

A zöld-fehérek múlt héten megszerezték a Puskás Akadémiától távozó Jonathan Levit is. Az egyszeres svéd válogatott középpályás szerződése lejárt, így ingyen igazolt a magyar fővárosba. Levi 2023 januárja óta volt a felcsútiak légiója, két és fél év alatt 73 bajnoki mérkőzésen 14 gólt szerzett. Korábban a Rosenborg légiósaként kétszer (2017, 2018) nyert norvég bajnoki címet, egyszer pedig (2018) Norvég Kupát.

U19-es Eb: Románia az elődöntőben búcsúzott

A román U19-es labdarúgó-válogatott nem jutott be az Európa-bajnokság döntőjébe, miután hétfő este 3-1-re kikapott Hollandiától Bukarestben, a Giulești Stadionban. A németalföldiek gólszerzői Konadu, Smit és Sliti, míg a román szépités David Barbu nevéhez fűződik. Ion Marin együttese bátran kezdte a találkozót, több helyzetet is kidolgozott, de a helyzetkihasználás gyenge maradt. A második félidőben fokozott nyomás ellenére sem sikerült közelebb kerülni az ellenfélhez.

A ma este 9 órakor kezdődő döntőben Hollandia Spanyolországgal találkozik, miután az ibériai együttes futballmérkőzésen ritkán előforduló 6-5-re legyőzte Németországot.

A Bayern elleni történelmi győzelemmel továbbment a Benfica a klub-vb-n

Történelmi győzelmet aratott a Benfica a Bayern München ellen a labdarúgó-klubvilág-bajnokságon. A C csoport utolsó fordulójában, romániai idő szerint kedden késő este a portugál csapat 1-0-ra nyert Charlotte-ban, ezzel mindkét alakulat továbbjutott a nyolcaddöntőbe. A lisszaboni együttes korábban még soha nem nyert a bajorok ellen.

A mérkőzés egyetlen gólját Andreas Schjelderup szerezte a 13. percben. A második félidőben a Bayern dominált, de Trubin, a Benfica kapusa fantasztikus védésekkel előnyben tartotta csapatát. Kimmich gólját les miatt érvénytelenítették, míg Sane és Kane is nagy helyzeteket hagytak ki.

A csoportot a Benfica nyerte 7 ponttal, a második helyen a Bayern zárt 6 ponttal, míg a Boca Juniors és Auckland City, amelyek ugyancsak kedden késő este 1-1-re játszottak, kiestek.

Eredményjelző

Labdarúgó-klubvilág-bajnokság, 3. forduló:

* C csoport: Auckland City (új-zélandi) – Boca Juniors (argentin) 1-1 (0-1), Benfica (portugál) – Bayern München (német) 1-0 (1-0); a csoport végeredménye: 1. Benfica 7 pont, 2. Bayern München 6, 3. Boca Juniors 2, 4. Auckland City 1;

* D csoport: Los Angeles FC (amerikai) – Flamengo (brazil) 1-1 (0-0), Chelsea (angol) – Espérance (tunéziai) 3-0 (2-0); a csoport végeredménye: 1. Flamengo 7 pont, 2. Chelsea 6, 3. Espérance 3, 4. Los Angeles FC 1.

Az olaszok jutottak az elődöntőbe a női kosárlabda-Eb-n

Az olasz válogatott hosszabbítás után 76:74-re legyőzte a török csapatot kedden a női kosárlabda-Európa-bajnokság pi-reuzsi negyeddöntőjében.

A találkozón végig kiegyenlített küzdelem zajlott. A legnagyobb különbség kilenc pont volt a két csapat között, amikor a harmadik negyed elején a török együttes 42:33-ra vezetett. A társházigazda olaszok a játékrész végére egyenlítették, így 50:50-ról indult a negyedik tíz perc. Az olasz csapat hiába vezetett szinte végig, az utolsó pillanatban Sevgi Uzun duplájával a törökök hosszabbításra mentették a mérkőzést.

Az olaszok 16 másodperccel a ráadás vége előtt Cecilia Zandalasini kétpontosával 76:74-es előnybe kerültek, ami a végeredmény lett, mert Goksen Fitik triplája kimaradt a meccs végét jelző dudaszó előtt. Az olaszok 1995 után jutottak ismét négy közé a kontinenstornán.

A másik ágon a legutóbb bronzérmes francia válogatott 83:61-re legyőzte Litvániát.

A 2023-as bronzmeccsen Ljubljanában a magyarokat legyőző franciák mindhárom pi-reuzsi csoportmérkőzésüket

megnyerve jutottak a nyolc közé, ahol a bolognai kvartettben második litvánokkal csaptak össze. Az 1997-ben Európa-bajnok balti együttes továbbjutása azért is számított meglepetésnek, mert előzőleg 2015-ben szerepeltek Eb-n, azóta négyszer is lemaradtak a kontinenstornáról.

Az olimpiai ezüstérmes Franciaország meggyőző játékkal, végig vezetve jutott a pénteki elődöntőbe, ahol a Spanyolország – Csehország mérkőzés győztesével találkozik. A litvánokra ugyanennek a párosításnak a vesztese vár az 5-8. helyért folyó helyosztón.

Olaszország a pénteki elődöntőben a tegnap lapzárta után rendezett Belgium – Németország mérkőzés győztesével méri össze erejét. A törökökre ugyanennek a párosításnak a vesztese vár az 5-8. helyért folyó helyosztón.

Eredményjelző

Női kosárlabda- Európa-bajnokság, negyeddöntő: Olaszország – Törökország 76:74 (20-17, 11-18, 19-15, 18-18, 8-6) – hosszabbítás után, Franciaország – Litvánia 83:61 (35-14, 21-17, 15-14, 12-16).

Fotó: Italbasket @ Facebook

Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:

Sylvia Frank
So Long,
Marianne

Claire Paulin
Blanche Monet
és a tavirózsák
ragyogása

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

SOFŐRÖKET alkalmazunk B kategóriával. Kiemelkedő bérezés. Tel. 0746-108-701. (p.-I)

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. **TERASZBEÉPÍTÉS** üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (68610)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	• Radiológia, echográfia
- információ - 118-932	Dr. Jeremiás István - 0265/222-446
- általános - 118-800	• DIGI - 0365/400-401
• Központosított ügyelet	- 0365/400-404
(Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112	• Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929
• Rendőrség - 0265/202-305	- vidék - 0265/929
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110	• Delgaz Grid - 0265/200-928
• Sürgősségi szolgálat:	- 0800/800 928
- gyermekeknek - 0265/210-177	• Aquaserv:
• Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330	- hideg víz-csatorna - 0265/215-702
• Prefektúra - 0265/266-801	- közönségszolgálat - 0265/208-888
• Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442	- központ - 0265/208-800
- 0265/262-907	- 08008 208-888
• Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110	• Fogasztóvédelmi hivatal - 021-9551
• Procardia Egészségügyi Központ	• Vasútállomás - 0265/236-284
- 0265/210-087	• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119
0770-547-384	- 0744-282-710
• Optika-Optofarm	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)
- 0265/212-304	- 0265/263-865
- 0265/312 436	- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- 0265/250-120	- koszorúk - 0745-606-269
- 0265/263 351	- halottszállítás - 0758-047-604
• Optolens szemsebészet - 0265/263-351	Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak.
• Dora Optics - 0733-553-976	Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

radio.kptv.ro

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

médietér

ETV
ERDÉLY TV

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

EndoSlim

Elhízáskezelési Központ

Multidiszciplináris
orvosi megközelítés

Táplálkozási
tanácsadás

Gyógyszeres kezelés

Hozzáállási tanácsadás

Dora Optics Kórház

Marosvásárhely, Strada Fabrica De Zahăr Nr. 18E

www.doraoptics.ro

0771 195 340

Hamamosan rovarirtás Marosvásárhelyen

A kártevőirtásra, fertőtlenítésre szakosodott Coral Impex Kft. a Marosvásárhelyen elvégzendő kártevőirtásra, fertőtlenítésre vonatkozó, a várossal kötött 2025. április 30-i 32. sz. szerződés alapján **július 1-jétől 20-áig 22–3 óra között rovarirtást végez Marosvásárhely köz- és magánterületein.**

A felhasznált termékek a következők:

- CYMINA SUPER, 50 ml/10.000 m²
- VECTOBAC WG, 1 kg/10.000 m²
- PARAINSECT CE, 2 l/10.000 m²

Rovarirtás

Kérjük a polgárokat, különösen a gyermekeket, az időseket, a szívbetegeket, az asztmásokat és a különböző vegyi anyagokra allergiás személyeket, hogy tegyenek meg minden intézkedést annak érdekében, hogy a permetezőgépek közvetlen hatósugarán kívül maradjanak. Kérjük továbbá az utcavonaltól legfeljebb 20 méter távolságra lévő ablakkal rendelkező lakások tulajdonosait, hogy július 1-jétől 20-áig 22 és hajnali 3 óra között tartsák zárva ablakaikat.

A vegyszer belélegzése, bőrrel, szemmel való érintkezése vagy lenyelése esetén a következő intézkedéseket kell betartani:

Belégzésekor az illető menjen friss levegőre. Ha a légzés nehézkes, forduljon orvoshoz.

Ha a szer bőrrel érintkezik, távolítsa el a szennyezett ruházatot. A bőrt azonnal mossa le bő vízzel. Ha az irritáció továbbra is fennáll, forduljon orvoshoz. Újbóli használat előtt mossa ki a szennyezett ruházatot.

Szembe jutás esetén (ha van, távolítsa el a kontaktlencséket) azonnal alaposan öblítse ki vízzel legalább 15 percig, a szemet tágira nyitva tartva. Hívja orvosát, ha a probléma továbbra is fennáll.

Lenyelés esetén azonnal forduljon orvoshoz. Ne idézzon elő hányást. Soha ne adjunk semmit szájon át, ha valaki eszméletlen.

Kérjük a marosvásárhelyieket, hogy tartsák be ezeket az óvintézkedéseket.

További információért, kérjük, hívják a 0265/256-004-es telefonszámot; e-mail: coralmures@coralimpex.ro.

KÜLÖNFÉLÉK

VÁLLALJUK: régi bútor, törmelék elhordását, festést, padlócsempe-lerakást, tetőjavítást, ki-takarítunk padlást, pincét. Tel. 0758-950-619. (26021)

VÁLLALUNK építkezési munkát, tetőjavítást, cserépforgatást, tetőkészítést (bármilyen anyag-ból), meszelést, vakolást, bármilyen kerítés készítését. Saját anyagunk is van. Nyugdíjasok-nak 18% kedvezmény. Tel. 0741-404-354, 0737-917-642. András. (25979)

IDŐSGONDOZÁST vállalok. Tel. 0751-575-098. (26035-l)

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből/lemezből, kisebb javítást, meszelést, hidroizolációt, szigetelést, festést stb. Tel. 0745-680-818, Csaba. (26007)

VÁLLALUNK szobafestést, tetőjavítást, szigetelést, vasmunkát, kerítéskészítést stb. Tel. 0742-344-119, Vilmos. (26008)

MEGEMLÉKEZÉS

Egy élet volt, félbeszakadt, egy sors, ami félbeszakadt, megállt egy szív, mely élni vágyott, pihen az áldott kéz, amely dolgozni imádott. Nélküled üres és szomorú a házunk, nem hisszük el, hogy téged hiába várunk, mert a messzeségből visszaút nincsen. Csak telnek-múlnak az évek, feledni nem lehet téged. Temető csendje ad neked nyugalmat, szívünk bánata, szomorúsága örökké meg-marad. Vidám arcod nem látjuk többé, de drága emléked örökké megmarad. Szívünk mély fájdalomával emlékezünk június 26-án szeretett fiunkra,
BOÁR KÁROLYRA,
aki két éve hagyott itt minket. Isten adjon neki csendes nyugalmat, Jézus szent nevében!
Bánatos szülei. (26023-l)

Szomorúan és kegyelettel emlékezünk június 26-án, halálának 7. évfordulóján a szeretett gyermekre, testvérré, édesanyára,
NAGY MÁRTA ÉVÁRA.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Szerettei. (26029-l)

ELHALÁLOZÁS

KINCSES ELŐD
1941–2025
Mély megrendüléssel értesültünk arról, hogy elhunyt Kincses Előd, a marosvásárhelyi közélet jelentős szemé-lyisége. Kincses Elődnak fontos szerepe volt a diktatúra bukása után az új demokratikus rend kialakításában Marosvásárhelyen. Olyan helyzetekben is kiállt az igazság mellett, amikor ezért súlyos árat kellett fizetnie. Kiállása sokak számára adott példát, különösen a Maros megyei magyarság sorsfordító éveiben. Peres ügyei, nyilvános fellépései és közéleti szerepvál-lalása nemcsak szakmai munkásságát jellemezték, hanem mélyen áthatotta azokat egy nemzeti elköteleződés. A Romániai Magyar Demokrata Szövetség Maros megyei szervezete nevében főhajtással búcsúzunk tőle. Elis-meréssel gondolunk mindarra, amit a romániai magyar közösség jogaiért tett. Őszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak.
Az RMDSZ Maros megyei szervezete

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, testvér és jó szomszéd,
SOÓ EMMA
festőművész
e hó 23-án, 86 évesen megpihent.
Drága halottunk temetése június 27-én, pénteken 11 óraker lesz a Jeddi úti temető ravatalozójából. Emléke legyen ál-dott, nyugalma csendes!
A gyászoló család. (26038-l)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Megrendülten búcsúzom barátomtól,
KINCSES ELŐDTŐL,
az ügyvédtől, a közírótól, a marosvásárhelyi és erdélyi közélet jelentős személyiségétől.
Együttérzésem és őszinte részvétem a gyászoló csalá-d-nak.
Prof. dr. Kikeli Pál (-l)

Sok még a teendő, de jó úton járunk

Utasaink véleménye a városi közlekedésről

Történetében először, a városi Közszállítási Vállalat idén tavasszal nagyszabású utas-elégedettségi kutatást indított, amelyben több mint 1800 utasunk értékelte a szolgáltatások minőségét. Köszönettel tartozunk azoknak, akik kitöltötték a kérdőívünket, és visszajelzést adtak. Az eredmények részletes képet adnak a tömegközlekedés jelenlegi helyzetéről és a fejlesztések szükséges irányairól.

Tíz utasból 8 naponta vagy hetente többször az autóbust választja

A felmérés egyik legmeghatározóbb adata, hogy a válaszadók 84%-a rendszeresen – naponta vagy hetente többször – utazik buszon. Összevetve a jegyeladások folyamatosan növekvő számával, ez számunkra azt is jelenti, hogy az utazóközönség rendszeresen ki-tüntet a bizalmával, az emberek a munkába járáskor, iskolába menetelnél, de alkalmi uta-zások esetében is számítanak a szolgáltatásra. Ez nemcsak nagy felelősség, de megerősít abban a meggyőződésünkben is, hogy a városi közlekedés nem opció, hanem létfontosságú szolgáltatás tízezrek számára.

Vegyes értékelések, érthető elvárások

Az általános utazási élményt illetően az utasok 43%-a nyilatkozott elégedetten, további 33% semlegesnek értékelte tapasztalatait. Minden negyedik utas (24%) fejezte ki elége-detlenségét. A feladatunk elsősorban az, hogy az utóbbiak arányát csökkentsük, a magukat semleges kategóriába sorolókat pedig az elégedettség irányába mozdítsuk el.

Ebben a részletes értékelések segítenek, amely adatok területenként eltérő képet mutat-nak. A biztonsággal az utasok 56%-a elégedett, hasonlóan pozitív a megítélés a járművek tisztasága (55%) és a sofőrök viselkedése (56%) kapcsán. Ezek a számok azt mutatják, hogy az alapvető szolgáltatási elemek megfelelő szinten működnek.

A várakozás jelenti a legnagyobb kihívást

A legproblematisabb terület egyértelműen a várakozási idő: az utasok 46%-a elége-detlen ezzel, és csak minden negyedik utas (25%) értékeli pozitívan ezt. Ez magyarázza, miért jelenik meg gyakran panaszként a járatok ritkasága és a kiszámíthatatlan érkezési idő.

Az útvonalhálózat és a lefedettség szintén fejlesztésre szorul: az utasok 32%-a elége-detlen a jelenlegi kínálattal, míg csak 42%-uk értékeli elfogadhatónak vagy jónak.

Mit szeretnének az utasok?

A fejlesztési igényeket firtató kérdésre adott válaszok egyértelmű prioritási sorrendet mutatnak. A válaszadók mintegy 40%-a több útvonalat szeretne, csaknem 20%-uk gyako-ribb járatokat. Ezután következik az alacsonyabb árak (11%) és a fokozott biztonság (9%) iránti igény.

Érdekes, hogy a járművek tisztasága (7%) viszonylag kevés említést kapott fejlesztési területként, aminek örülünk, összhangban van a mindennapi törekvésünkkel, hogy tiszta környezetet biztosítsunk az utasainknak.

A forgalmi adatok tanulságai

A felmérésből kirajzolódnak a város főbb közlekedési útvonalaiival kapcsolatos igények is. A Tudor lakónegyed a legforgalmasabb kiindulópont (29% említi), míg a központ a leg-népszerűbb célpont (30%). Az 1989. December 22. út szintén jelentős szerepet játszik mindkét irányban. A másik jelentős kiindulópont a Kövesdomb: a válaszolók mintegy 16%-a innen utazik, de csak 8%-a választja fő célpontnak.

Kevésbé intenzív, de stabil forgalom jellemzi az Egyesülés negyedet és Meggyesfalvát, míg az Ady negyed és a Kárpátok sétány területe alulreprezentált a forgalomban.

Konkrét válaszok konkrét problémákra

Jó hír, hogy azokon a területeken, amelyek kapcsán az utasok változásokat remélnek, már folyamatban vannak az uniós forrásból finanszírozott városi fejlesztések. A valós idejű utastájékoztatási rendszert mi is használhatjuk majd, amint a város befejezi a buszmegállók korszerűsítését, elkészíti az új végállomásokat, és üzembe helyezi a digitális jegyértékesí-tési rendszert az európai uniós pályázati feltételeknek megfelelően.

Az útvonalhálózat bővítésében a város segítségére kívánunk lenni. Jelenleg egy 6 évvel ezelőtti megkötött szerződés alapján dolgozunk, ami megszabta az útvonalakat, és csak mi-nimális szabadságot ad az ettől való eltérésre. Küszöbönáll a városi járatoknak a szomszéd-os településekre való kiterjesztése, ez pedig nemcsak új utasokat hozhat, de lehetőséget ad az egész hálózat újragondolására is. Mindez a jelenleg alulkiszolgált területek lakóit is jobban bekapcsolja a városi közlekedési hálózatba.

A döntés azonban a megrendelőé. Eddig a város volt egyedül, amely megszabta, hogy hova és mikor menjenek az autóbuszok, ebben a helyzetben pedig egy, a szomszédos te-lepülésekkel közösen létrehozott egyesület lesz a megrendelő.

A panaszkezelési rendszer korszerűsítése szintén folyamatban van, hogy gyorsabban lehessen reagálni az utasok visszajelzéseire.

Folytatódik az építő párbeszéd

A felmérést nem egyszeri akciónak szántuk, hanem az utasokkal való folyamatos pár-beszéd részeként képzeltük el. A részletes eredmények nyilvánossá tétele és a konkrét fej-lesztési tervek ismertetése azt a célt szolgálja, hogy az utasok lássák: véleményük számít, és hatást gyakorol a szolgáltatások alakítására. Amint sikerült az első nagyobb változtatá-sokat véghezvinni, a felmérést újra el fogjuk végezni, hogy az utasok visszajelzését kérjük.

(X)